

Bedrijfsplan 2022-2025

Huis van de Nijmeegse Geschiedenis

Mei 2023

Voorwoord

Beste lezer,

Met trots presenteren wij het herijkte bedrijfsplan van Stichting Huis van de Nijmeegse Geschiedenis 2022 – 2025 . Dit bedrijfsplan is opgesteld door de directeur van onze stichting, in samenspraak met het bestuur. Het is onze rode draad voor de komende jaren. Het geeft ons richting en helpt ons om doelen te stellen, passend binnen onze statuten, passend binnen de ambities van het bestuur, onze staf, de vrijwilligers en andere betrokkenen.

Het Huis van de Nijmeegse geschiedenis speelt een centrale rol in het speelveld van het Nijmeegs cultuurhistorisch erfgoed. In de afgelopen tijd hebben we aangegeven die rol te willen uitbreiden.

Door de zakelijke subsidieovereenkomst met de gemeente Nijmegen zijn we in staat de vaste formatie te financieren. We hebben nu een directeur, programmamaker en een vrijwilligerscoördinator in vaste dienst.

We hebben er alle vertrouwen in dat onze drie vaste stafleden het bedrijfsplan dat hier wordt gepresenteerd, uit kunnen voeren, samen met het bestuur, de vrijwilligers en stagiaires. Zo werken we aan een nog stabielere organisatie, met een stevig fundament, niet alleen financieel, maar ook organisatorisch. Samen met onze eigen mensen én onze partners willen we de statutaire doelstellingen van de stichting naar een volgend niveau tillen; kwalitatief en qua bereik. Zo hopen wij onze bezoekers te enthousiasmeren voor de geschiedenis van het Rijk van Nijmegen en zijn bewoners. En zo geven ook wij invulling aan de slogan van de stad:

Old city, young vibe

Ik wens u veel leesplezier!

Namens het stichtingsbestuur,

Stephan Mols
Voorzitter

Robin Hoeks
Directeur

Inhoud

Voorwoord	1
1. Managementsamenvatting	4
2. Aanleiding	6
3. Omgevingsanalyse: het speelveld	7
Gemeentelijke beleidskaders	7
Rapport Blueyard: De staat van cultuur in Nijmegen (mei 2019)	7
Erfgoedstrategie gemeente Nijmegen (september 2020)	8
Maatschappelijke trends en ontwikkelingen	10
Erfgoed inspireert...	10
...en verbindt	10
Het belang van verhalen	11
Schurend erfgoed	11
Kerken krijgen andere, maatschappelijk functie	11
Een versnipperd erfgoedveld	11
Het Nijmeegse erfgoedveld	12
4. Strategie: de missie, doelstellingen en ontwikkeling van het Huis	15
Erfgoed volgens het Huis	15
Missie en doelstelling	16
Toekomstvisie	16
Innovatief publieksbereik	17
Een (t)huis voor het erfgoedveld	18
Talentontwikkeling	19
Planning: drie fases	19
Doelgroepen	20
De 'nietsvermoedende' erfgoedliefhebber	21
Het Rijk van Nijmegen	21
Positionering (toekomstvisie)	24
Strategische partners	24
Cultuurhistorische verenigingen	24
Onderwijsinstellingen	25
Cultureel Mariënborg	25
Referentieprojecten	26
Museum aan de A, Groningen	26
Stadsmuseum Tilburg	26
Eusebiuskerk, Arnhem	26
5. Huidige gemeentelijke afspraken	27
Bruikleenovereenkomst	27

Beoogde bestemming kapel	27
Subsidiekader	28
Doel subsidie	28
Activiteiten	28
Te leveren prestaties	29
6. Analyse eigen organisatie	30
Bezoekersaantallen 2018 tot en met 2022	30
Organisatorische knelpunten	32
Oplossingen	33
Huidige sterke en zwakke kanten	34
7. Organisatiedoelen	35
8. Organisatiestructuur	37
Randvoorwaarden en uitgangspunten	37
Basisorganisatiestructuur	37
Vrijwilligers	40
9. Faciliteiten	41
Plattegrond begane grond Mariënburgkapel	41
Huidig interieur/aankleding	41
Restauratie	42
10. Risicomanagement	43
Bijlage 1 Gemeentelijke beleidskaders	44
Verleden verbeeld. Kader en uitvoeringsprogramma 2019-2022	44
Uitvoeringsagenda citymarketing 2030	44
Kernwaarden	44
Financiering	45
Rapport Blueyard: De staat van cultuur in Nijmegen (mei 2019)	45
Erfgoedstrategie gemeente Nijmegen (september 2020)	45
Opgave 1	46
Opgave 2	46
Opgave 3	47
Bijlage 2 Organisatiewaarden Huis van de Nijmeegse Geschiedenis	48
Bijlage 3 Doelgroepenonderzoek	50

1. Managementsamenvatting

Het Huis van de Nijmeegse Geschiedenis (hierna te noemen: het Huis) is inmiddels een gevestigde naam binnen het cultuurhistorisch veld in Nijmegen. Met minimale middelen worden er (onder meer) mooie exposities en lezingen georganiseerd. In de oudste stad van Nederland is het Huis gevestigd in een monumentaal, markant gebouw in hartje centrum.

De gemeente Nijmegen heeft de volgende speerpunten benoemd binnen het erfgoedveld:

1. betere instandhouding en bescherming;
2. krachtiger publieksbereik door professionalisering, regie en samenwerking;
3. inzet op profilering als oudste stad.

Het Huis kan met name bij deze laatste twee speerpunten een belangrijke rol vervullen in het Nijmeegse. Als geen ander kunnen we samenwerken met andere partijen in de stad, van erfgoedinstellingen tot commerciële partijen en organisaties uit het sociaal domein. De impuls gegeven door de erfgoedaanjagers kan duurzaam geborgd worden in het Huis. Daarvoor heeft het Huis wel een steviger basis nodig, die verdere professionalisering mogelijk maakt.

In de ontwikkeling van het Huis de afgelopen jaren zijn een aantal (organisatorische) knelpunten ontstaan:

- een grote afhankelijkheid van vrijwilligers,
- een precaire financiële situatie met een grote afhankelijkheid van projectsubsidies,
- moeite met personeelsbinding,
- versnippering in het erfgoedveld.

Oplossingen zijn, respectievelijk:

- een grotere staf,
- minder afhankelijkheid van (kortlopende) projectsubsidies,
- het (deels) volgen van een cao,
- het Huis in een verbindende rol in het veld.

Maatschappelijke impact en het gebruik van erfgoed als inspiratiebron is de kern van projecten van het Huis. Erfgoed is een proces dat in het nu plaatsvindt, op basis van het verleden. Erfgoed biedt inspiratie voor maatschappelijke kwesties en verbindt mensen, ook als het schuurt, maar alleen als er actief aan 'erfgoedwijsheid' gewerkt wordt. In deze lijn legt het Huis in zijn activiteiten de koppeling tussen verleden, heden en toekomst en stelt maatschappelijke impact door middel van erfgoed centraal.

Het Huis heeft een drietal speerpunten:

- **Innovatief publieksbereik:** De vaste publieksactiviteiten van het Huis zullen worden ontwikkeld en gepresenteerd langs twee hoofdthema's: de historie van de Mariënborgkapel en een algemene introductie op de Nijmeegse geschiedenis via de Canon van Nijmegen. De exposities met wisselende onderwerpen maken het Huis uniek voor Nijmegen: hier programmeert de stad. Exposities en lezingen zijn niet de enige middelen die we gebruiken. Nadrukkelijk zoeken we innovatieve samenwerking met andere partijen in de stad en programmeren we in de stad.
- **Een (t)huis voor het erfgoedveld:** het versnipperde Nijmeegse erfgoedveld en nadrukkelijk ook het Huis mist middelen en sturing om innovatieve publieksprogrammering neer te zetten. Het Huis ontwikkelt zich vanaf 2024 tot een modern netwerk- en expertisecentrum voor iedereen die in Nijmegen met erfgoed bezig is.
- **Talentontwikkeling:** als organisatie die voor een belangrijk deel steunt op vrijwilligers, is het Huis de aangewezen plek om mensen (student, starter, of anderszins) zich in de erfgoedsector te laten ontwikkelen.

Marketingstrategie is vanaf het begin onderdeel van nieuwe projecten van het Huis, om zo scherp te hebben welke nieuwe doelgroep we aan willen spreken en hoe we dat op de beste manier gaan doen. Hierin staan de 'nietsvermoedende' erfgoedliefhebber en de inwoner van het Rijk van Nijmegen speciaal in de aandacht.

Met al deze ambities blijft het Huis een stichting met onbezoldigd bestuur en een grote vrijwilligerspoule. Om een volwaardige organisatie met kwalitatieve, innovatieve programmering te kunnen worden, is het wel noodzakelijk dat de formatie van het Huis van 2022 tot en met 2025 groeit van 0,6 naar 4,7fte.

2. Aanleiding

Het Huis ontstond in 2008 als initiatief van de gemeente Nijmegen als belangrijke motor achter een groeiend cultuurhistorisch besef en als 'hét startpunt voor iedereen die meer van de geschiedenis van de oudste stad van Nederland wil weten'. Eind 2015 werd er een onafhankelijke Stichting opgericht met als hoofddoel 'mensen bewust te maken van en betrekken bij de materiële en immateriële geschiedenis van (het Rijk van) Nijmegen en de Nijmegenaren'. In de monumentale Mariënburghkapel worden onder meer tentoonstellingen, lezingen en boekpresentaties georganiseerd. Het Huis werkt met een kleine staf in dienstverband en met een grote groep vrijwilligers en stagiaires.

In de afgelopen jaren is duidelijk geworden dat de positionering van het Huis aangescherpt moet worden en dat er een koers moet worden uitgezet, gebaseerd op de huidige meerjarenvisie. In september 2021 is derhalve tijdens een bestuursvergadering besloten een bedrijfsplan op te stellen. Zonder heldere koers is het immers onmogelijk goed te sturen op het succesvol bereiken van doelen. Daarnaast is het ook van belang om richting de wereld om ons heen duidelijk te laten zien waar we vandaan komen, wat onze resultaten zijn en waar we heen willen. Maar ook: wat zijn we waard voor Nijmegen? Wat is onze behoefte? Waar ligt urgentie en waar niet? Welke rol spelen we in het aan elkaar knopen van alle Nijmeegse historische verhalen? Alleen op die ondergrond is het mogelijk klaar te zijn voor de toekomst. En alleen op die ondergrond is samenwerking mogelijk. In december 2021 werd een nieuw bedrijfsplan vastgesteld door het bestuur.

Vanaf eind 2021 tot en met het voorjaar van 2023 heeft het Huis een stormachtige ontwikkeling doorgemaakt. Hierin zijn de eerste stappen gezet die beschreven werden in het genoemde bedrijfsplan, maar zijn ook nieuwe kansen en moeilijkheden voorbij gekomen. Al met al was dit voldoende aanleiding om in het voorjaar van 2023 dit bedrijfsplan te herijken en aan te vullen, om zo de koers van het Huis opnieuw uit te stippelen, met als streven een Huis dat in zijn programmering een stevige maatschappelijke impact op Nijmegen heeft.

3. Omgevingsanalyse: het speelveld

In dit hoofdstuk:

- Het versnipperde Nijmeegse erfgoedveld en nadrukkelijk ook het Huis mist middelen en sturing om innovatieve publieksprogrammering neer te zetten. De impuls die de gemeentelijke erfgoedbezoekers hierin gegeven hebben, moet structureel worden ondergebracht in het veld.
- Erfgoed biedt inspiratie voor hedendaagse maatschappelijke kwesties en verbindt mensen, ook schurend erfgoed, maar alleen als er actief aan 'erfgoedwijsheid' gewerkt wordt.

Hieronder schetsen we eerst de meest relevante adviesrapportages aan de gemeente Nijmegen en het gemeentelijke beleidskader. In bijlage 1 staat een completer overzicht van gemeentelijke beleidskaders. Vervolgens besteden we kort aandacht aan enkele trends en ontwikkelingen in de erfgoedsector. Tot slot volgt een beknopt overzicht van vergelijkbare cultuurhistorische partijen (onze *peers*) in de stad.

Gemeentelijke beleidskaders

Rapport Blueyard: De staat van cultuur in Nijmegen (mei 2019)

Het rapport dat onafhankelijk onderzoeksbureau Blueyard in 2019 presenteerde, doet primair observaties en aanbevelingen die betrekking hebben op de hele gemeente. Ook zegt de onderzoeker na een bezoek aan het Huis een aantal dingen over ons. Blueyard ziet als de grootste kansen:

- het gestructureerd vertellen van het grotere verhaal van Nijmegen (onder andere voor het onderwijs);
- de verbinding met het verhaal van Nederland. En daarmee ook voor de positionering van de stad binnen Nederland: wat was de rol van Nijmegen binnen die geschiedenis?

Blueyard zegt het opvallend te vinden dat niemand binnen het erfgoedveld het project van het Huis van de Geschiedenis als echt geslaagd betitelt. Er is waardering voor sommige losse projecten en voor de inzet van de mensen (vrijwilligers), maar het Huis heeft voor de gesprekspartners van Blueyard niet de impact gehad: 'De projecten missen slagkracht en daardoor de beoogde impact. Ze blijven doorgaans kleinschalig en ze missen de benodigde kwaliteit in hun uitvoering. Dit komt niet omdat de mensen onkundig zouden zijn, maar zij hebben niet de middelen om het echt goed aan te (laten) pakken.'

In algemene zin ziet Blueyard in het rapport een grote behoefte in het kleine en middelgrote erfgoedveld aan een regisseur: 'de partijen [missen] vooral een stevige regisseur die hen richting geeft en samen met hen en de gemeente echte keuzes maakt. Het Valkhof zou, mits het daartoe de opdracht en middelen krijgt, zo'n regisseursrol op zich kunnen nemen. Maar het museum wordt tot op heden nog steeds enigszins gewantrouwd en als hermetisch ervaren.' In hun aanbevelingen roepen ze op een

'erfgoedcoördinator' aan te stellen. In het volgende onderdeel 'Trends en ontwikkelingen' wordt ingegaan op het gevolg dat de gemeente hieraan heeft gegeven.

Erfgoedstrategie gemeente Nijmegen (september 2020)

De analyse van het Nijmeegse erfgoed-ecosysteem brengt een aantal algemene behoeften in beeld waarin de erfgoedstrategie moet voorzien:

- meer investeren in behoud, professionaliteit en kwaliteit;
- meer zorg voor verbinding, richting, synergie en samenhang;
- meer inzet op erfgoed als inspiratie voor vernieuwing en krachtige profilering;
- een heldere rol- en taakverdeling.

Op basis van de analyse van het Nijmeegse erfgoed-ecosysteem krijgt de Nijmeegse erfgoedstrategie vorm in drie opgaven, waarbinnen verschillende maatregelen worden benoemd en begroot:

1. betere instandhouding en bescherming;
2. krachtiger publieksbereik door professionalisering, regie en samenwerking;
3. inzet op profilering als oudste stad.

Vier accenten

In het kader van opgave 2 is het van belang dat bewoners en bezoekers zich op een logische locatie een samenhangend beeld van 'het verhaal van de stad' kunnen vormen. Kijkend naar de accenten die nu in de stad het meest overtuigend zichtbaar en toegankelijk worden gemaakt komen vier accenten naar voren: drie historische lagen (Romeinen, middeleeuwen, WOII) en een landschappelijke laag (de strategische ligging aan de rivier).

Binnen deze opgave springen de volgende maatregelen het meest in het oog:

- het aanstellen van een erfgoedaanjager voor een periode van 3 jaar (investering: 2020: € 75.000, 2021-2023: jaarlijks € 150.000. Inhuur incl. pr, aanjaagbudget programmering). De aanjager moet energie en richting geven aan bestaande en nieuwe activiteiten en ontwikkelingen. De aanjager smeedt samenwerkingen, brengt programmering op gang, verbindt initiatieven en sectoren. In de praktijk zijn dit twee aanjagers geworden die deze taken samen uitvoeren;
- de gemeente laat de uitvoering van publieksactiviteiten (zoals 024 Geschiedenis, per 2023 het Nijmeegs Geschiedenisfestival, NGF) over aan het erfgoedveld en zet de vrijgekomen formatie in om Limes-programmering aan te jagen.

Het Huis

Hoewel de strategie primair gericht is op de hele gemeente Nijmegen, worden binnen deze opgave ook enkele dingen gezegd over het Huis:

“Door een zwakke exploitatiepositie is het op dit moment voor het Huis onmogelijk om voldoende kwaliteit in programmering te bieden. De huidige constructie wordt alom betiteld als een sterfhuiskonstructie.”

Om die reden zegt de strategie dat het in het licht van ‘kiezen voor kwaliteit’ zaak is om als gemeente over het Huis een fundamenteel besluit te nemen. In de strategie worden twee opties genoemd:

1. De gemeente investeert in het gebouw (verbetering faciliteiten, restauratie interieur, investeringsbedrag onbekend), in de organisatie (beëindiging huidige detachering, een opdracht aan het bestuur die verantwoording aflegt aan de gemeente als subsidiënt, aanstelling door de stichting van een professionele coördinator) en in de programmering. Totaal structurele subsidie: minimaal ca. € 150.000 per jaar.
2. In een alternatief scenario programmeert het Huis op allerlei plekken in de stad en biedt bijvoorbeeld het Regionaal Archief (samen met de bibliotheek) aan een aantal publieksgerichte taken van het Huis podium. De kapel zou in dat geval (na noodzakelijke restauratie en aanpassingen en tegen betaling van een overeengekomen huurprijs) dienst kunnen doen als huisvesting van een andere partij.

Als maatregel wordt in de strategie voorgesteld dat de gemeente substantieel investeert in de doorontwikkeling van het Huis door het beschikbaar stellen van een exploitatiesubsidie en een investering voor restauratie van de kapel. De investering voor de doorontwikkeling van het Huis is jaarlijks minimaal € 150.000 structureel, exclusief een restauratie-investering in de Mariëburgkapel. Doet de gemeente dit niet, aldus het rapport, ligt het voor de hand dat het Huis van de Nijmeegse Geschiedenis verdwijnt uit de Mariëburgkapel, of zelfs volledig verdwijnt uit het erfgoedveld in Nijmegen.

De gemeenteraad heeft de strategie uiteindelijk op (drie) hoofdlijnen vastgesteld . De koers uit de erfgoedstrategie is daarbij omarmd, maar de bij de opgaves horende maatregelen en budgetten zijn slechts deels geïmplementeerd. De voorgestelde €150.000 voor het Huis is niet geëffectueerd, maar er is gekozen voor €65.000. Zie verder hoofdstuk 4.

Maatschappelijke trends en ontwikkelingen

Erfgoed inspireert...

Het verleden wordt steeds vaker gebruikt als inspiratie om het heden leefbaar en inzichtelijk te maken. Nieuwe stedelijke en landschappelijke ontwikkeling integreert steeds vaker de geschiedenis van een gebied, of die nu nog fysiek aanwezig is of niet. Historische fabrieken worden hergebruikt als kunstenaarsateliers, historische stratenplannen worden behouden bij nieuwbouw en waar in het verleden gesloopt zou worden, wordt nu gekeken of bepaalde historische elementen karakter aan een wijk of stad kunnen geven en de verhalen van (oud-)bewoners bewaard kunnen blijven.

Erfgoed kan zo helpen in het oplossen van de grote (maatschappelijke) vraagstukken. De omgang met het wassende water van de Waal in het verleden kan moderne waterprojecten informeren, historische veldafbakening (zoals gevlochten heggen) inspireren manieren om de afgenomen biodiversiteit in agrarische gebieden te vergroten en de Romeinse omgang met cultuurverschillen kan ons anders leren kijken naar migratie.

...en verbindt

De effecten van bovenstaande voorbeelden van erfgoed als inspiratiebron gaan verder dan alleen de oplossing voor het vraagstuk. Wetenschappelijke onderzoeken hebben uitgewezen dat mensen die weten wat de geschiedenis van hun wijk, stad of dorp is, zich meer verbonden voelen met die locatie, zeker als die geschiedenis nog zichtbaar is. Zij voelen zich meer thuis. Misschien nog wel belangrijker: ze voelen zich meer verbonden met elkaar. Het is de afgelopen decennia duidelijk geworden dat erfgoed een verbindende factor in het maatschappelijk weefsel is.

De bijdrage van erfgoed aan dit maatschappelijk weefsel kan polarisatie doen afnemen. Het besef dat bepaalde overblijfselen voor bepaalde groepen belangrijk zijn, ook al behoor je daar zelf niet toe, kweekt begrip voor elkaar: 'erfgoedwijsheid'.

Tegelijkertijd is de afgelopen decennia de definitie van erfgoed verbreed: van alleen de fysieke overblijfselen (materieel) naar ook verhalen, gebruiken en rituelen (immaterieel) uit het verleden. In lijn met deze ontwikkeling zijn recent de gemeenschappen die deze verhalen, gebruiken en rituelen nog levend houden centraal komen te staan. Hierbij past ook het Verdrag van Faro uit 2005. Het verdrag stelt erfgoedparticipatie centraal, benadrukt de maatschappelijke waarde van erfgoed en stuurt aan op actieve deelname van (erfgoed)gemeenschappen in het erfgoedveld. In de geest van 'Faro' wordt ervan uitgegaan dat niet de overblijfselen zelf, maar de mensen die zich ermee bezighouden het belangrijkste zijn.

Het belang van verhalen

In lijn met Faro en de verbindende en inspirerende rol die erfgoed kan spelen, is de aandacht voor erfgoedverhalen de afgelopen decennia toegenomen in de hele breedte van de maatschappij. Marketingbureaus inspireren de uitstraling van merken steeds meer op de betreffende geschiedenis. Een bierbrouwer beroept zich op zijn Middeleeuwse oorsprong, Nijmegen presenteert zich nadrukkelijk als de oudste stad van Nederland en NEC speelt in de toiletten van het Goffertstadion geluidsfragmenten van roemruchte gebeurtenissen uit het verleden af om de supporters te inspireren en het gevoel te versterken 'ergens bij te horen'. Het zijn allemaal voorbeelden van hoe erfgoed ingezet wordt om een doel in het heden te bereiken (meer omzet, meer toerisme en trots op de club, respectievelijk).

Schurend erfgoed

Maatschappelijke discussies over (immaterieel) erfgoed zijn de afgelopen decennia sterk opgekomen. Denk aan gesprekken over straatnamen vernoemd naar 'zeehelden', de grotere aandacht voor het slavernijverleden of het gebrek aan representatie van bepaalde groepen in geschiedeniseducatie en musea. Hieruit blijkt dat erfgoed absoluut niet waardevrij is en dat verschillende belangengroepen erfgoed verschillend waarderen. Ongenuanceerde discussies hierover kunnen deze groepen uiteen drijven, maar een dialoog hierover kan, erfgoedwijsheid indachtig, juist tot meer begrip en verbinding leiden.

Kerken krijgen andere, maatschappelijk functie

Steeds meer religieus erfgoed komt in Nederland leeg te staan als gevolg van ontkerkelijking. Om deze gebouwen toekomstbestendig te maken worden ze getransformeerd tot nieuwe, commerciële of publieke bestemmingen: de kerk als museum, boekenwinkel, horecabestemming of podiumkunstinstantie. De Mariëburgkapel is in Nijmegen in deze context nog een onderontwikkelde diamant.

Een versnipperd erfgoedveld

Nijmegen kent een enorm rijk veld aan erfgoedorganisaties, met een aantal grote spelers. Naast de grote spelers (Gemeente Nijmegen, Het Valkhofmuseum, de Bastei) staat een grote hoeveelheid aan erfgoedorganisaties die (nagenoeg) volledig op vrijwilligersinzet draaien om 'hun' stukje Nijmeegs erfgoed te behouden en/of bekend te maken bij een groter publiek. Blueyard zag dit ook en benoemde de behoefte van dit veld aan een stevige regisseur. Voor de periode 2021 tot en met 2023 is hieraan door de gemeente gehoor aan gegeven in de vorm van twee erfgoedanjagers.

Vooruitlopen op de evaluatie van de werkzaamheden van de erfgoedanjagers is op het moment van schrijven (voorjaar 2023) voorbarig, omdat die nog niet volledig afgerond zijn en elke korte analyse geen volledig recht kan doen aan de omvang van hun werkzaamheden. Desalniettemin is duidelijk dat sommige onderdelen van hun taken,

om welke redenen dan ook minder uit de verf zijn gekomen. Ze zijn beslist geslaagd in het stimuleren van meer innovatieve publieksprogrammering, samenwerking met culturele makers, verbindingen in het veld op het gebied van educatie en de professionele organisaties en het in algemene zin 'opschudden' van het erfgoedveld. Sommige onderdelen kwamen echter minder van de grond, zoals het opzetten van samenwerkingen tussen partijen die elkaar normaal niet weten te vinden en het meenemen van het kleine erfgoedveld. Het is zaak hun geslaagde initiatieven nu duurzaam in het veld te borgen en de minder geslaagde taken een nieuwe of andere impuls te geven. Daar ligt een rol en uitdaging voor het Huis.

Met name in het kleine en middelgrote erfgoedveld bestaat bij de partijen nog de behoefte aan meer ondersteuning, samenwerking, synergie en innovatie. Voor stichtingen die alleen draaien op beschikbaarheid van hun vrijwilligers is het alleen mogelijk innovatieve

publieksprogrammering neer te zetten als ze mee kunnen liften op een speler met meer organisatorische slagkracht. In deze context is het opvallend dat de partijen die jaarlijks bijdragen aan het publieksevenement 024 Geschiedenis - in de afgelopen jaren met veel persoonlijke inzet van de betrokkene gedragen door de gemeente, maar toch langzaam 'ingeslapen' als het gaat om impact - in het najaar van 2022 de wens uitspraken als project ondergebracht te willen worden bij het Huis. Een situatie die sinds januari 2023 bestaat en nu zijn vruchten al lijkt af te werpen in de door de programmamaker van het Huis gecoördineerde, gezamenlijk gedragen reeks van activiteiten in oktober 2023.

Het Nijmeegse erfgoedveld

Hieronder wordt een lijst gepresenteerd van de grootste cultuurhistorische organisaties in of net buiten Nijmegen, met een korte opsomming van hun missie en de thema's die zij als basis van hun activiteiten behartigen. Het gaat om organisaties met een publieksfunctie en met één of meer professionele, betaalde krachten. Met missie bedoelen we: de bestaansreden ofwel de primaire functie van de organisatie gekoppeld aan de waarden die de organisatie nastreeft. De genoemde missie is veelal door de organisatie zelf geformuleerd.

De gemeente rekent het Valkhofmuseum, het Regionaal Archief Nijmegen, de Bastei, de Stevenskerk, het WOII Informatiecentrum en de Radboud Universiteit tot de basisinfrastructuur.

	Missie	(Primair) Thema('s)
Stevenskerk	De Stevenskerk als betekenisvol monument in stand houden voor de Nijmeegse bevolking.	Vier hoofdthema's: 1. geschiedenis van kerk en stad; 2. wereldoorlog II & Wederopbouw; 3. begraven 4. geloof.
Museum het Valkhof	Missie is bezoekers laten ervaren wat mensen al eeuwenlang tot mens maakt. Dit doet het Valkhof door actuele vensters te bieden op universele aspecten van ons bestaan: onze drijfveren, twijfels, emoties en talenten.	<ul style="list-style-type: none"> ● Moderne kunst ● Romeinen
het Regionaal Archief Nijmegen (gemeentelijke organisatie)	Het archief beheert vanuit haar wettelijke taak de overheidsarchieven van de gemeente Nijmegen, van 8 gemeenten in de regio en van het Waterschap Rivierenland. Daarnaast beheert het ook archieven van personen en particuliere organisaties, beeldmateriaal en een bibliotheek.	Heel divers.
de Bastei (museum voor natuur en cultuurhistorie)	De Bastei vertelt aan de hand van haar collectie het verhaal van de (flora en fauna van) rivier de Waal	Strategische ligging van Nijmegen aan de rivier
Radboud Universiteit	Radboud Erfgoed heeft tot doel de omvangrijke materiële en immateriële erfgoedcollecties van de Radboud Universiteit te onderhouden, zichtbaarder maken en een grotere rol te geven in onderwijs en onderzoek. In Radboud Erfgoed worden de erfgoedcollecties van de Universiteitsbibliotheek (UB), het Katholiek Documentatie Centrum (KDC) en Universiteitsarchief (UA) verenigd.	Heel divers
Gebroeders van Lymborchhuis	De Stichting Maelwael Van Lymborch wil het leven en werk van het beroemde kunstenaarsgeslacht Maelwael Van Lymborch uit Nijmegen, grondleggers van de Nederlandse schilderkunst, verder bekend maken.	<ul style="list-style-type: none"> ● Schilderkunst ● Middeleeuwen
Vrijheidsmuseum en (als onderdeel daarvan) het	Het Vrijheidsmuseum is een historisch educatief museum dat voor jong en oud	Centraal staat de Tweede Wereldoorlog, in samenhang

Informatiecentrum WO2	het grensoverschrijdende verhaal vertelt van Oorlog en Vrijheid zonder Grenzen	met de geschiedenis van de 20e eeuw
--------------------------	---	--

In hoofdstuk 6 wordt nader ingegaan op de consequenties van deze omgevingsanalyse voor het Huis.

4. Strategie: de missie, doelstellingen en ontwikkeling van het Huis

In dit hoofdstuk:

- Erfgoed is een proces dat in het nu plaatsvindt, op basis van het verleden, en kan verbindend ingezet worden.
- Maatschappelijke impact en het gebruik van erfgoed als inspiratiebron is de kern van projecten van het Huis. Het Huis heeft een drietal speerpunten: innovatief publieksbereik, een (t)huis voor het erfgoedveld en talentontwikkeling.
- De missie van het Huis: het Huis is een publiekstrekker die in zijn activiteiten de koppeling tussen verleden, heden en toekomst legt en maatschappelijke impact door middel van erfgoed centraal stelt.
- Het Huis is in 2025 dé verbindende factor in het Nijmeegse erfgoedveld. Samen met gemeente, erfgoedorganisaties en maatschappelijke- en commerciële partners hebben we de erfgoedprogrammering in Nijmegen naar een permanent hoger niveau getild, met maatschappelijke impact als maatstaf. Samen met de stad vertellen we daarnaast de historische verhalen van de stad met innovatieve en kwalitatieve programmering.
- De belangrijkste partners van het Huis zijn: de gemeente Nijmegen, het kleine- en middelgrote erfgoedveld, de onderwijsinstellingen en Cultureel Mariënborg en culturele organisaties in het algemeen.
- Marketingstrategie is vanaf het begin onderdeel van nieuwe projecten van het Huis, om zo scherp te hebben welke nieuwe doelgroep we aan willen spreken en hoe we dat op de beste manier gaan doen. Hierin staan de 'nietsvermoedende' erfgoedliefhebber en de inwoner van het Rijk van Nijmegen speciaal in de aandacht.

Erfgoed volgens het Huis

In een wereld die steeds sneller verandert, biedt lokale geschiedenis inspiratie, verbinding en houvast. Dit (her)gebruik van lokale geschiedenis is de definitie van erfgoed. Geschiedenis is wat in het verleden allemaal is gebeurd. Erfgoed gebeurt in het heden: het zijn de overblijfselen uit de geschiedenis waar 'we' op dit moment nog waarde aan hechten; waar we in het nu nog verhalen over vertellen. Erfgoed is niet statisch, maar een proces van betekenisgeving en daarmee continu in verandering. Een oude kapel is niets meer dan een serie oude stenen totdat we de stenen betekenis geven met verhalen: 'hier (in Nijmegen) stierf in 991 keizerin Theophanu, die in de 10e eeuw een macht had die in West-Europa eeuwenlang bijna alleen aan mannen was voorbehouden. In haar gedachtenis werd waarschijnlijk deze kapel gebouwd.'

Dit betekent dat erfgoed alleen blijft bestaan als het te midden van alle ontwikkelingen relevant blijft: als we er verhalen over blijven vertellen, het herinterpreteren, bestuderen en als inspiratiebron nemen. Bovenstaand voorbeeld is, in een tijd dat de aandacht voor de (historische) machtsverhoudingen tussen man en vrouw groot is, niet per toeval gekozen en het is niet voor niks dat klimaatactivisten musea en bekende schilderijen als decor voor hun acties kiezen. Erfgoed biedt een inspiratiebron voor de toekomst.

Erfgoed is dus niet louter een vaststaande erfenis uit het verleden, maar een continu proces in het heden, gericht op de toekomst. Daarom voelt het Huis de morele

verplichting om zoveel mogelijk mensen te laten deelnemen aan dit proces. Expertise over erfgoed bevindt zich niet alleen in de geleerde discussies gevoerd in de musea of op universiteiten of in de beschermings- en bestemmingsplannen in de hallen van een stadhuis. Expertise is ook aanwezig in de gesprekken in dialect op de weekmarkt en in de herinneringen die uitgewisseld worden in voetbalstadions en wijkcentra. Op al deze plekken wordt - of men het zelf doorheeft of niet - erfgoed 'gemaakt' in de verhalen die er verteld worden.

Die verhalen vormen onze culturele identiteiten. Door onze culturele identiteiten hebben we dezelfde referentiepunten en herkennen we onszelf in elkaar. Zelfs als we tegenover iemand staan met (deels) een andere culturele identiteit, betekent een besef van erfgoed dat we elkaar beter begrijpen: 'ik vind het behoud van dit ene gebouw belangrijk omdat mijn gemeenschap er waarde aan hecht, dus begrijp ik ook dat jouw gemeenschap waarde hecht aan deze andere locatie.' De geschiedenis bewijst dat deze instelling niet vanzelfsprekend is, maar actief gecultiveerd moet worden door, onder andere, culturele- en erfgoedinstellingen.

Verhalen, schurend of niet - denk aan het slavernijverleden -, verbinden ons aan een bepaalde plek en aan elkaar. Zonder deze gedeelde culturele identiteiten valt de verbintenis tussen mensen weg, terwijl die verbintenis juist nodig is om te bereiken dat mensen zich ergens onderdeel van voelen, zich verbonden voelen met een bepaalde plek en met elkaar. Zo laden en bepalen verhalen het sociale karakter van een oude of juist nieuwe wijk, stad en regio. Erfgoed kan de schakel vormen tussen jong en oud en tussen verschillende groepen in de samenleving.

Missie en doelstelling

Het Huis is een publiekstrekker die in zijn activiteiten de koppeling legt tussen verleden, heden en toekomst en maatschappelijke impact door middel van erfgoed centraal stelt. Deze missie is ook de basis voor zijn rol als ondersteuner van het Nijmeegse erfgoedveld.

Vanuit deze missie heeft het Huis als doel om in 2025 dé verbindende factor in het Nijmeegse erfgoedveld te zijn. Samen met gemeente, erfgoedorganisaties en maatschappelijke- en commerciële partners hebben we de erfgoedprogrammering in Nijmegen naar een permanent hoger niveau getild, met maatschappelijke impact als maatstaf. Samen *met* de stad vertellen we daarnaast de historische verhalen *van* de stad met innovatieve en kwalitatieve programmering.

Toekomstvisie

Hoofdstuk 3 laat zien dat het Huis kan voorzien in een aantal behoeftes en kan bijdragen aan maatschappelijke trends. Maatschappelijke impact en het gebruik van erfgoed als inspiratiebron is de kern van projecten van het Huis en staat daarmee centraal in de rol die het Huis kan spelen in Nijmegen. Het Huis heeft daarbij een drietal speerpunten, die elkaar onderling versterken:

- innovatief publieksbereik,
- een (t)huis voor het erfgoedveld,
- talentontwikkeling

Ter ondersteuning van deze functies heeft de kapel ook een verhuurfunctie, maar die staat in dienst van, en is dus ondergeschikt aan, deze drie speerpunten.

Innovatief publieksbereik

De publieke functies van het Huis van de Nijmeegse Geschiedenis zijn onder te verdelen in vaste presentaties en presentaties en projecten met wisselende thema's en onderwerpen. Het Huis zetelt in een markant, monumentaal pand en is een startpunt met een museumfunctie op het gebied van Nijmeegs erfgoed. De vaste publieksactiviteiten van het Huis zullen (verder) worden ontwikkeld en gepresenteerd langs twee hoofdthema's:

- de historie van de Mariënburgkapel;
- een algemene introductie op de Nijmeegse geschiedenis via de Canon van Nijmegen. Vanzelfsprekend komen hier de vier Nijmeegse accenten uit de erfgoedstrategie aan bod: Romeinen, middeleeuwen, WOII en de strategische ligging aan de Waal.

Hiernaast hebben we aandacht voor het aanbod van andere (erfgoed)instellingen in de stad en een winkeltje uitbaten met historische boeken.

De projecten met wisselende thema's en onderwerpen maken het Huis uniek voor Nijmegen. Het Huis is geen traditioneel museum maar een ruimte en partner voor exposities, lezingen en optredens. Hier programmeert de stad; iedereen is er welkom. Binnen deze functie willen we de Nijmegenaren verbinden met elkaar, met hun identiteit en hun erfgoed. Hier vertellen we gezamenlijk krachtige Nijmeegse verhalen. We willen bevorderen dat onze bezoekers kennis nemen van én deelnemen aan de Nijmeegse geschiedenis en de ontwikkeling van hun stad. Dat 'deelnemen aan' betekent dat we initiatieven uit de stad die bijdragen aan de identiteit en geschiedenis van Nijmegen omarmen en verder helpen.

Exposities en lezingen in de Mariënburgkapel zijn hiervoor voor de hand liggende middelen, maar het zijn niet de enige middelen die we gebruiken. Nadrukkelijk zoeken we innovatieve samenwerking met andere partijen om te programmeren in de stad en niet alleen in de Mariënburgkapel. Denk aan debatten voorafgaand aan een (historische) theatervoorstelling. Of het zichtbaar maken van (bijna) verdwenen historische locaties dankzij de Historische Bakens die we samen met de gemeente ontwikkelen, om zo nietsvermoedende dagjesmensen iets over de geschiedenis van de stad bij te brengen. De samenwerking met *NEC Maatschappelijk* waarbij we gezamenlijk een Football Memories-project met artist-in-residence opzetten, is een uitstekend voorbeeld van de maatschappelijke impact die we in onze flexibele programmering willen hebben, en van het naar buiten treden, buiten de Mariënburgkapel zelf. Dit project is gericht op ouderen die lijden onder (lichte) dementie en eenzaamheid. Op bijeenkomsten gebruiken we archiefstukken, oude beelden, foto's en programmaboekjes om ze herinneringen op te

laten halen en zo bij te dragen aan hun kwaliteit van leven. Elk seizoen laat een nieuwe artist-in-residence zich vervolgens hierdoor inspireren. In de toekomst zou dit uit te breiden zijn naar soortgelijke projecten, rond andere thema's, bijvoorbeeld binnen een woonwijk, rond de Vierdaagse of een andere sport.

Innovatief publieksbereik leent zich bij uitstek voor samenwerkingen met culturele partners, binnen of buiten Cultureel Mariënborg. De hele culturele sector van Nijmegen is hierin dus een natuurlijke samenwerkingspartner voor het Huis.

Tot slot is het Nijmeegs Geschiedenisfestival een belangrijk project van het Huis. Hierin fungeert het Huis als projectleider die in de Maand van de Geschiedenis samen met andere, doorgaans kleine, partijen in het erfgoedveld een publieksgericht en innovatief programma neerzet in de stad. Met een divers programma bereiken we ook diverse doelgroepen, door middel van bijvoorbeeld artists-in-residence, theatergroepen die bijdragen aan (avond)wandelingen en samenwerkingen met lokale ondernemers. Het Geschiedeniscafé is een soortgelijk bestaand initiatief dat nu onderdak heeft gevonden in de organisatie van het Huis.

Een (t)huis voor het erfgoedveld

De vele kleine cultuurhistorische organisaties en bijbehorende vrijwilligers in het Rijk van Nijmegen bieden we een podium en onze samenwerkingspartners. Hoofdstuk 3 laat zien dat er in Nijmegen een centraal punt ontbreekt waar de coördinatie of stadsprogrammering van erfgoed samenkomt en dat de kleine partijen vaak veel goede wil, maar te weinig expertise en slagkracht hebben om hun activiteiten naar een hoger plan te tillen. De gemeente pakt dit van tijd tot tijd wel op, maar laat dit liever over aan het veld. De komende jaren gaan we meer en meer werken als een moderne netwerkorganisatie op het gebied van erfgoed, die initiatieven aanjaagt en verbindt. Denk aan de organisatie van het Nijmeegs Geschiedenisfestival, maar ook aan de (coördinatie van) erfgoededucatie in de stad en samenwerkingen met partners van buiten het erfgoedveld. Samen knopen we de verhalen uit de rijke geschiedenis van Nijmegen aan elkaar. Samen kunnen we de Nijmeegse verhalen krachtiger vertellen.

We willen in dit kader vanaf 2024, ondersteund door projectgelden van het Fonds voor Cultuurparticipatie, minstens tweemaal per jaar inspiratiebijeenkomsten voor het veld organiseren die het Nijmeegse erfgoednetwerk versterken en nieuwe samenwerkingen tot stand brengen. Dit vullen we aan met workshops, trainingen en cursussen voor vrijwilligers en medewerkers van het Nijmeegse erfgoedveld. Voor die workshops, trainingen en cursussen kunnen we gebruik maken van de al bestaande mogelijkheden (Cultuur Academy, Erfgoed Gelderland, expertise in het Nijmeegse veld) en de impact hiervan vergroten, bijvoorbeeld door ze bereikbaarder te maken voor vrijwilligers - bijvoorbeeld in de avonduren, in Nijmegen en niet elders in Gelderland - of ze toe te spitsen op specifiek Nijmeegse vraagstukken en problemen. Om deze aanvraag te ondersteunen zullen we intentieverklaringen ophalen in het erfgoedveld.

Expertise is echter niet het enige dat af en toe ontbreekt bij de kleinere erfgoedpartijen. Dikwijls hebben vrijwilligersorganisaties simpelweg de tijd niet om dingen stevig neer

te zetten. Om dit knelpunt in het kleine erfgoedveld te ontlasten willen we onze medewerkers inzetten om het veld te ontlasten. Hierbij denken we aan ondersteuning bij het schrijven van subsidieaanvragen, waarbij medewerkers van het Huis meelezen en bijsturen vanuit hun kennis van subsidiemogelijkheden bij verschillende fondsen, die elk weer hun eigen eisen en specifieke wensen hebben.

Talentontwikkeling

Een derde en laatste speerpunt voor het Huis is talentontwikkeling. Als organisatie die voor een belangrijk deel steunt op vrijwilligers is het Huis de aangewezen plek om mensen zich in de erfgoedsector te laten ontwikkelen. Dit sluit aan bij de trend bij hoger onderwijsinstellingen om opleidingen aan te bieden die georiënteerd zijn op de arbeidsmarkt. Samenwerkingen met de grote onderwijsinstellingen als RU, HAN en ROC Nijmegen bieden kansen voor het Huis waarbij geïnteresseerde studenten kennis kunnen maken met de erfgoedsector als gastheer/-vrouw, projectmedewerker, stagiair of binnen een denktankopdracht. Op deze manier leren studenten het erfgoedveld kennen én blijft het Huis dicht bij de laatste ontwikkelingen.

Planning: drie fases

- Fase 1 (2022) was gericht op de opbouw van de professionele organisatie van het Huis en de overgang tussen twee directeurs. Daarnaast is in deze periode het netwerk van het Huis uitgebreid en de eerste stappen gezet in het ontwikkelen van de rol als (t)huis voor het erfgoedveld. Ook zijn contacten gelegd om de rol als talentontwikkelaar te ontplooien. Om het huidige broze financieringsmodel te verbeteren heeft een adviestraject gelopen met een fondsenwerver en is beleid geformuleerd voor het werven van particuliere- en zakelijke sponsoring. Kortom: de grond is voorbereid op de stappen die gezet gaan worden.
- Fase 2 (2023-2024) is gericht op een kwaliteitsslag in het publieksbereik. Activiteiten buiten de kapel worden georganiseerd met nadrukkelijke aandacht voor maatschappelijke impact. Daarnaast is er blijvende aandacht voor de professionalisering en groei in fte en functies van de organisatie. Hierbij nemen we de *Code Cultural Governance*, *Code Diversiteit en Inclusie* en *Code Fair Practice* als uitgangspunten. Na de visievorming van fase 1 zal het Huis zich in langer lopende projecten gaan ontplooien als ondersteuner en aanjager van het erfgoedveld, ook bijvoorbeeld op het vlak van de coördinatie van erfgoededucatie in Nijmegen. Tot slot zullen de contacten gelegd in 2022 in het kader van talentontwikkeling en netwerkvorming de nodige resultaten opleveren in de vorm van stages, denktankopdrachten en het Nijmeegs Geschiedenisfestival. Op het gebied van het broze financieringsmodel wordt ingezet op langer lopende (niet-gemeentelijke) subsidies en het vergroten van de gemeentelijke exploitatiesubsidie per 2024.
- In fase 3 (2025 en verder) is het Huis een volwaardige ondersteuner, verbinder en inspirator van het erfgoedveld. We hebben een stevige financiële basis in een gemeentelijke exploitatiesubsidie die de fte-basis van de organisatie dekt. Daarbuiten vullen we deze kern aan met particuliere- en zakelijke sponsoring en

kort- en langlopende projectsubsidies. Onze medewerkers kunnen het Nijmeegse erfgoedveld bij projecten ondersteunen. We bereiken een breed en divers publiek met een kwalitatieve en innovatieve programmering in de kapel én in de stad. We spelen een coördinerende rol in het aanbod van erfgoededucatie aan Nijmeegse scholen, aan de hand van een herijkte Nijmeegse Canon.

Doelgroepen

Een onderzoek in het najaar van 2022 gedaan door Nina Meeuwsen, MA-student *Tourism and Culture* (zie bijlage 3), heeft een beeld opgeleverd van de huidige bezoekers van het Huis. Hierbij viel op dat het merendeel van de bezoekers 61 jaar of ouder en vrouw is. De meesten zijn inwoners van Nijmegen en hebben een Hbo-opleiding of hoger afgerond. Niet verrassend gezien deze gegevens zijn de meeste bezoekers met pensioen. Hierbij moet gezegd worden dat deze data gebaseerd is op vragenlijsten ingevuld door reguliere bezoekers aan de Mariënburgkapel. Het laat dus buiten beschouwing wie het Huis bereikt met incidentele activiteiten, zoals lezingen, samenwerkingen in de stad of artists-in-residence.

De statistieken uit onze social mediakanalen (zie bijlage 3) laten een soortgelijk, maar evenwichtiger beeld zien. Iets meer dan de helft van ons bereik op Instagram en Facebook bestaat uit vrouwen. Verreweg de meeste volgers komen uit Nijmegen, gevolgd door omliggende dorpen en steden. Op beide kanalen bereiken we wel een publiek dat gelijkverdeeld is wat betreft leeftijd. Hierbij valt op dat met name Instagram een jonger én vrouwelijker publiek bereikt.

Dit biedt een goede basiskennis over wie het Huis al wel en wie het nog niet bereikt. Voor elke activiteit die we ontplooiën, denken we na over wie we met de activiteit specifiek willen bereiken en op welke manier we dit dan gaan doen. Hierin streven we dit op innovatieve manieren te doen, bijvoorbeeld door het gebruik van video, belevenismarketing en storytelling. Ook locatiekeuze speelt hierin een cruciale rol. Is de Mariënburgkapel wel altijd de goede locatie voor een activiteit? Of kunnen we beter naar de doelgroep(en) toegaan en programmeren in bijvoorbeeld een wijkcentrum? Dit

draagt allemaal bij aan het verbeteren van het imago en naamsbekendheid van het Huis. Hierbij staan twee uitgangspunten centraal:

De 'nietsvermoedende' erfgoedliefhebber

Veel mensen zijn met erfgoed bezig zonder dat ze het zelf weten: ze spreken dialect, kennen de geschiedenis van hun favoriete sportclub, of zijn op vakantie zoek naar pittoreske historische dorpjes. Deze nietsvermoedende erfgoedliefhebber is een belangrijke doelgroep van het Huis. Onder hen zijn veel mensen die niet snel uit zichzelf een museum binnenlopen, maar misschien wel geïntrigeerd worden door een Historisch Baken dat ze zien hangen tijdens het winkelen, een podcast over hun wijk, of die fan zijn van een artist-in-residence van het Huis. Door mensen te ontmoeten en raken in hun interesses en passies en die vervolgens een erfgoedlading mee te geven, betrekken we nieuw publiek bij het Nijmeegse erfgoed. Op basis van bovenstaande onderzoeken zijn 45+'ers in deze context een interessante groei-doelgroep.

Het Rijk van Nijmegen

Het Huis is van alle Nijmegenaren. Maar ook voor de inwoners van bijvoorbeeld Millingen, Ewijk, Wijchen en Mook. Hierbij is het een interessante observatie dat in Wijchen, Malden en Mook inmiddels de woonplaats is van veel 'oud-nijmegenaren'. Met alle vernieuwingen wordt het Huis een geliefde *must visit* voor iedereen die in en rond Nijmegen woont. Hier wordt een waaijer aan Nijmeegs cultuurhistorie verteld en het historisch besef vergroot. Het monumentale gebouw is hiervoor een belangrijke pijler en de doorverwijzing naar, en samenwerking met andere erfgoed- en culturele partijen is hiervoor onmisbaar.

In onderstaand overzicht zijn de doelgroepen voor enkele actuele activiteiten kort uitgewerkt. De doelgroep als omschreven bij 'Exposities en lezingen' is te beschouwen als onze basisdoelgroep: hen bereiken we sowieso met bijna al onze activiteiten.

Activiteit: wat?	Doelgroep: wie?	Platform: hoe?	Marketingmiddelen: waarmee?
Exposities en lezingen	<ul style="list-style-type: none"> ● Erfgoedliefhebbers ● 60+ ● Kleinkinderen van bovenstaande ● Persoonlijke band met het onderwerp van de expositie ● Uit het Rijk van Nijmegen 	<ul style="list-style-type: none"> ● Mariënburghkapel ● Website Huis ● (lokale) Pers ● E-mail ● Wijkcentra ● Facebook 	<ul style="list-style-type: none"> ● Posters ● Flyers ● Social posts en advertenties ● Online agenda Huis ● Nieuwsbrief ● Persberichten ● Storytelling
Football Memories	<ul style="list-style-type: none"> ● (licht) dementerend, eenzaam ● 70+ ● (klein)Kinderen van bovenstaande ● Voetballiefhebbers ● Uit het Rijk van Nijmegen 	<ul style="list-style-type: none"> ● Kanalen van NEC, fysiek en online ● Drukwerk in wijk- en zorgcentra ● Direct via zorgcentra ● Online op relevante websites 	<ul style="list-style-type: none"> ● Flyers ● Social posts ● Online agenda Huis ● Videe
Het Nijmeegs Geschiedenisfestival	<ul style="list-style-type: none"> ● 20-35-jarigen ● Gezinnen met kinderen ● Uit het Rijk van Nijmegen ● Gericht op een unieke (historische) ervaring 	<ul style="list-style-type: none"> ● Via kanalen van de Maand van de Geschiedenis ● Sociale media Huis en van deelnemende organisaties ● Fysiek bij partnerorganisaties ● Lokale en regionale pers 	<ul style="list-style-type: none"> ● Social posts en advertenties ● Contentmarketing en storytelling, ondersteund door ELEVEL Marketing ● Flyers bij Open Monumentendag en de verschillende activiteiten tijdens het festival

			<ul style="list-style-type: none"> • Online agenda Huis • Nieuwsbrieven • Persberichten • Promotors • Samenwerkingen retail en horeca
Erfgoedhuis HvdNG	<ul style="list-style-type: none"> • Vrijwilligers en staf van erfgoed- en culturele organisaties • Uit het Rijk van Nijmegen • Op zoek naar inspiratie en kennis om in de eigen werkzaamheden te gebruiken 	<ul style="list-style-type: none"> • Via Cultuurhistorisch Platform Rijk van Nijmegen • Sociale en online media Huis 	<ul style="list-style-type: none"> • Netwerknieuwsbrief • Online agenda Huis
Historische Bakens	<ul style="list-style-type: none"> • Toevallig passerend winkelend publiek • Toeristen 	<ul style="list-style-type: none"> • Middels de ontworpen Historische Bakens 	<ul style="list-style-type: none"> • Persberichten • Storytelling • Video

Positionering (toekomstvisie)

Bezoekers zien en beleven een stevige multimediale vaste expositie over de geschiedenis van Nijmegen en over de Mariënburghkapel. Daarnaast programmeert het Huis voor en met de stad, altijd met maatschappelijke impact centraal. Het erfgoedveld kan bij het Huis aankloppen voor ondersteuning in kennis en in fte, inspiratie en een netwerk, ook buiten het erfgoedveld. Het Huis biedt een onderscheidende en waardevolle toevoeging op het bestaande aanbod in Nijmegen, omdat:

- het in exposities en andere programmering een divers en minder bekend gezicht van Nijmegen laat zien;
- we als participatieve instelling de eigen inwoners *bottom-up* betrekken bij (de programmering van) het erfgoed van de stad;
- het om een ander concept gaat dan wat de stadsmusea aanbieden, waarbij de relatie tussen binnen en buiten gelegd wordt. Het Huis als (historisch) bezoekerscentrum om Nijmegen te ontdekken;
- het Huis bij uitstek geschikt is om als bevlogen netwerkorganisatie het Nijmeegse erfgoedveld naar een hoger niveau kan tillen;
- het Huis qua waarden helemaal samenvalt met wat Nijmegen beoogt te zijn: een toegankelijke en geëmancipeerde stad (zie ook bijlage 2, onze organisatiewaarden);
- het Huis alles in zich heeft om niet alleen het verleden te vieren, maar ook betekenisvol te kunnen inspelen op de actualiteit.

Strategische partners

Onze belangrijkste huidige partners zijn de culturele instellingen/initiatieven in het kader van de programmering in de kapel en de gemeente Nijmegen als subsidieverlener en beleidsmaker. De komende jaren willen we als gezegd breed ruimte bieden aan particuliere initiatieven of organisaties die een verhaal willen vertellen. Daarnaast zijn er tot en met 2025 drie typen instellingen die onze speciale aandacht hebben:

Cultuurhistorische verenigingen

De vele kleine amateur-cultuurhistorische organisaties en bijbehorende vrijwilligers in het Rijk van Nijmegen vinden bij ons een podium en ondersteuner. Het zijn de partijen die vaak vol ideeën zitten maar het geld, de uren, het netwerk of de creativiteit missen om deze ideeën naar een hoger plan te tillen. Hier ligt voor het Huis een grote rol. De professionele erfgoedpartijen als het Valkhofmuseum en de Bastei zijn onze samenwerkingspartners.

Onderwijsinstellingen

De Radboud Universiteit en HAN University of Applied Sciences leveren veel vrijwilligers en stagiaires. Daarnaast zijn binnen de universiteit de erfgoedcollecties van de Universiteitsbibliotheek (UB), het Katholiek Documentatie Centrum (KDC) en Universiteitsarchief (UA) verenigd waardoor ook op het gebied van de programmering samenwerking voor de hand ligt. Binnen de HAN bieden we al alternatieve stages aan voor studenten in opleiding tot geschiedenisdocent. Daarnaast ondersteunen we de programmering in de kapel met educatieprojecten.

Cultureel Mariënborg

We denken dat we onze exploitatie sterker maken als we de krachten bundelen met onze burens aan het Mariënborgplein. Partijen als de openbare bibliotheek, het Regionaal archief, LUX, het Festivalhuis en Nijmegen Blijft in Beeld passen heel goed in onze missie en visie.

Referentieprojecten

Vergelijkingen met andere instellingen in andere steden gaan al snel mank (al is het maar vanwege de omgeving), maar we noemen drie instellingen die (op onderdelen) in de buurt komen.

Museum aan de A, Groningen

Museum aan de A verbindt inwoners en bezoekers van Groningen met de geschiedenis van Stad en Ommelanden. Museum aan de A treedt op als een regisseur/programmeur die ervoor zorgt dat het publiek actief bijdraagt aan de programmering en ontwikkeling van activiteiten. Zo bepaalt het publiek mede de inhoud van het museum. Museum aan de A ontwikkelt activiteiten en tentoonstellingen samen met (culturele) partners in provincie en Stad.

Stadsmuseum Tilburg

Stadsmuseum Tilburg is een culturele instelling die de verbinding tussen erfgoed en identiteit stimuleert. Het museum bevordert de kennis van de (industriële) geschiedenis en de waarden van erfgoed, zodat inwoners van de gemeente Tilburg het verhaal van hun stad blijven vertellen aan elkaar, hun kinderen en de bezoekers. Stadsmuseum Tilburg heeft geen eigen museumgebouw maar organiseert activiteiten op locaties in de stad. Er is wel een depot met voorwerpen en een website met verhalen over Tilburg.

Eusebiuskerk, Arnhem

De Arnhemse Eusebiuskerk is sinds enkele jaren een multifunctioneel centrum en in 2021 ingeschreven in het museumregister. De kerk richt zich op het breed delen van de geschiedenis van de Slag om Arnhem en de bloeitijd van Gelderland in de middeleeuwen. De verhalen worden toegankelijk gemaakt met aansprekende multimediale experiences: in de toren over de Slag om Arnhem en in de kerkzaal en grafkelders over de 'Glorie van Gelre' met de hertog Karel van Gelre.

Bij de meest recente renovatie zijn er twee spectaculaire glazen balkons aan de toren zijn bevestigd en sinds de opening van de gerestaureerde toren is het aantal betaalde bezoekers aan de kerk verdrievoudigd. Deze ontwikkeling, in combinatie met de afronding van een kostbare restauratie, inspireerde de stichting tot het plan om de

Eusebius te transformeren van besloten evenementenlocatie naar een culturele topattractie voor een zo breed mogelijk publiek.

5. Huidige gemeentelijke afspraken

In dit hoofdstuk:

- Het Huis heeft een bruikleenovereenkomst voor de Mariënburghkapel voor onbepaalde tijd.
- Van 2021 tot en met 2024 krijgt het Huis een exploitatiesubsidie van 65.000 euro, hieraan verbonden zijn een vijftal prestatieafspraken.

Bruikleenovereenkomst

In 2016 is er tussen gemeente Nijmegen en het Huis een bruikleenovereenkomst voor het gebruik van de Mariënburghkapel afgesloten. Deze overeenkomst loopt met ingang van 1 januari 2019 voor onbepaalde tijd door.

Het Huis is voor gebruik geen vergoeding of andere vorm van tegenprestatie verschuldigd. Ook ten aanzien van onderhoud en instandhouding van het pand is het Huis tot generlei verplichtingen gehouden in welke vorm dan ook. Daarnaast zijn kosten van levering en gebruik van gas, water, elektra, schoonmaak, verzekering, alarm, beveiliging voor rekening van de gemeente.

Het Huis heeft de kapel aanvaard in de staat waarin deze zich op 1 juli 2016 bevond, en zorgt ervoor dat het pand na beëindiging van de overeenkomst weer schoon aan de gemeente wordt opgeleverd.

Beoogde bestemming kapel

Sinds de bouw van de Mariënburghkapel in de late 15e eeuw, heeft het gebouw tientallen bestemmingen gehad. Hoewel het Huis er een prima thuis heeft, zoekt de gemeente daarnaast naar mogelijkheden dit prachtige monument in zijn volle omvang te benutten en toegankelijk te maken. In april 2021 is de Nationale

Maatschappij tot Restaureren & Herbestemmen van Cultureel Erfgoed, kortweg BOEi, gevraagd de mogelijkheden van herbestemming van de kapel te onderzoeken. Diverse partijen in de stad toonden destijds interesse in een toekomstig gebruik van het gebouw. Zo zou het Huis voor de Binnenstad er graag een 'Brandstore' vestigen, samen met nog enkele partijen. Het Huis is in de uitgewerkte scenario's ook meegenomen. Het onderzoek van BOEi focust zich op de benodigde ruimtelijke aanpassingen en de financiële haalbaarheid.

De gemeente gaf aan BOEi twee belangrijke uitgangspunten mee:

1. Doel is de kapel te behouden voor het publiek en passend te herbestemmen;
2. Uit de exploitatie van de kapel dienen marktconforme huurinkomsten te worden gegenereerd.

BOEi heeft twee scenario's doorgerekend voor de brandstore. In scenario 1 is er extra vloeroppervlakte (een extra verdieping) toegevoegd op het zgn. nonnenkoor op de eerste verdieping. In beide scenario's zijn de bouwkosten geraamd en financieel doorgerekend in een 10-jaren exploitatie overzicht. Aangezien de huurinkomsten in geen geval de jaarlijkse exploitatie- en financieringskosten gaan dekken, is de beoogde bestemming financieel niet rendabel. Daarvoor zou een significante bezuiniging nodig zijn op de jaarlijkse (historische) kosten en/of een significante verhoging van de huurinkomsten. BOEi merkt hierbij op dat de cultuurhistorische waarde van de kapel reden kan zijn deze negatieve cashflow te accepteren.

De uitkomsten van het onderzoek zijn voor de gemeente voldoende basis voor vervolgonderzoek. In hoofdstuk 9 wordt nader ingegaan op de gebouwtechnische consequenties van de uitgezette koers uit hoofdstuk 6.

Subsidiekader

De exploitatiesubsidie is op 25 mei 2021 bepaald op jaarlijks € 65.000 voor 2021 t/m 2024.

Doel subsidie

Het doel van de subsidie is het verzamelen en presenteren van de historische verhalen van de stad.

Activiteiten

Door onder meer het exploiteren van een publieksgericht Huis van de Nijmeegse geschiedenis, als een laagdrempelige en toegankelijke plaats voor ontmoeten, informeren, beleven, leren, samenwerken, co-creëren etc. maken we mensen bewust van en betrekken we hen bij de materiële en immateriële geschiedenis van het (Rijk van) Nijmegen en de Nijmegenaren.

Te leveren prestaties

- De Mariëburgkapel minimaal 24 uur per week gratis openstellen en daar verhalen van de Nijmeegse historie vertellen.
- Het verhaal van Nijmegen uitdragen met jaarlijks minimaal 5 exposities, diverse lunchlezingen en andere events, openstelling tijdens Open Monumentendag en een eigen website.
- De Nijmeegse canon als inspiratiebron gebruiken en verdere bekendheid geven.
- Een rol spelen bij het verzamelen, het vastleggen en het beleefbaar maken van het immateriële erfgoed in Nijmegen.
- Samenwerking met andere erfgoedpartijen de verhalen aan plekken in de stad verbinden.

6. Analyse eigen organisatie

In dit hoofdstuk:

- De afgelopen jaren trok het Huis met zijn exposities ca 50-60 bezoekers per dag.
- In de ontwikkeling van het Huis de afgelopen jaren zijn een aantal (organisatorische) knelpunten ontstaan:
 - een grote afhankelijkheid van vrijwilligers
 - een preciaire financiële situatie met een grote afhankelijkheid van projectsubsidies
 - moeite met personeelsbinding
 - versnippering in het erfgoedveld.
- Oplossingen zijn:
 - een grotere staf
 - minder afhankelijkheid van (kortlopende) projectsubsidies
 - het (deels) volgen van een cao
 - het Huis in een verbindende rol in het veld.

Bezoekersaantallen 2018 tot en met 2022

Met name tijdens de coronapandemie met zijn diverse lockdowns is de registratie van bezoekers niet altijd sluitend geweest. Desalniettemin biedt het een voldoende betrouwbaar inzicht in het aantal mensen bereikt door de programmering van het Huis.

2018	Activiteit	aantal bezoekers
1	expo Koos van Lith	412
2	expo basisschool Hazenkamp	1098
3	expo René van Hoften	2935
4	Expo schoenindustrie ism Stieneo	5399
5	EU project WOII	4705
6	024 Geschiedenis	2464
7	Fotoclub Wilfried	383
8	Inscience	1260
9	Huis van Sinterklaas	4356
10	Mariken tentoonstelling	959
	Eindtotaal	23971
2019	Activiteit	aantal bezoekers
1	Marikententoonstelling	347
2	Expositie Stedelijk Gymnasium	3483
3	SVAN 100 jaar arbeidersbeweging Nijmegen	1993
4	Before we forget	2619
5	Nonnen en kanonnen / Mariken van Nimwegen	1035
6	Dug out	2612
7	024 Geschiedenis	1888

8	Inscience	1234
9	Panorama Nederland	600
10	Huis van Sinterklaas	4356
11	Nijmegenprent	1000
12	Dagen geopend zonder expositie	1415
	Eindtotaal	22582, ca. 74 per geopende dag
2020	Activiteit	aantal bezoekers
1	Nijmegenprent	1566
2	Verschillende kanten van gender	1027
3	Nijmegen toen en nu	716
4	33 jaar Gilde Nijmegen	916
5	Nijmegen, zo mooi als het was	1652
6	Shared history on tour	1239
7	024 Geschiedenis	574
8	Nijmegen, zo mooi als het was (reprise)	549
	Eindtotaal	8928, ca. 50 per geopende dag
2021	Activiteit	aantal bezoekers
1	Kijk de Dijk	772
2	Nijmegen Graaft	1815
3	Gek van Kunst	3559
4	024 Geschiedenis	860
5	Bahlmann	703
6	Inscience	274
	Eindtotaal	7983, ca. 57 per geopende dag
2022	Activiteit	aantal bezoekers
1	50x Jozef Israëls	1855
2	35 Jaar Gilde Nijmegen	919
3	Historische Voertuigen	929
4	Foto-Expositie Iriscovery	399
5	Marshallplan	2500
6	De Razzia van 17 november 1944	4127
7	Overige programmering (lezingen, Eurogames, Popronde, Kunstnacht, Ongekend etc)	2876
	Eindtotaal	13605, ca. 52 per geopende dag

Organisatorische knelpunten

In de ontwikkeling die de afgelopen jaren is ingezet, loopt het Huis tegen een aantal knelpunten aan:

1. Een grote afhankelijkheid van vrijwilligers en stagiairs. Voor coördinatie van de marketing en communicatie, maar regelmatig ook het projectleiderschap van activiteiten en andere kerntaken is de organisatie afhankelijk van vrijwilligers. Deze taken vragen een grote tijdsinvestering, waardoor vrijwilligers vaak maar één groot project meedraaien. Het gevolg is dat elke nieuwe vrijwilliger zelf het wiel opnieuw uit moet vinden en intensieve begeleiding van de staf nodig heeft. Als een vrijwilliger wegvalt of stopt, verdwijnt een hoop kennis uit de organisatie, wat de groei van de organisatie onderbreekt en de kwaliteit van de activiteiten ondermijnt. Dit is slechts voor een klein deel te ondervangen voor het vastleggen van processen en werkwijzen in bijvoorbeeld draaiboeken.
2. Er is een grote druk om steeds meer projectsubsidies binnen te halen: de exploitatiesubsidie van de gemeente is al niet meer voldoende om de bescheiden salariskosten van de staf van het Huis te dragen. Bovendien zullen de salariskosten van alleen al de huidige staf stijgen, naarmate zij ervaring opdoen, taken en uren toenemen en de organisatie groeit. In de huidige situatie betekent dit dat er continu projectsubsidies binnengehaald moeten worden, die voor een aanzienlijk deel ingezet moeten worden voor de salarissen. Dit legt een acute druk op de organisatie. Die druk betekent dat de lange-termijnontwikkeling gehinderd wordt door het moeten oplossen van dagelijkse problemen en door elkaar lopende taken, met name in de portefeuille van de directeur.
3. Huidige personeelslasten komen tot stand buiten een cao om en bestaan dus uit arbeidsvoorwaarden die ten opzichte van de rest van het erfgoedveld ondergemiddeld zijn, bijvoorbeeld in het ontbreken van pensioenopbouw. In het kader van goed werkgeverschap, de *Code Fair Practice* en het kunnen bieden van een professionele werkomgeving die goede werknemers voor een langere termijn aan de organisatie kan binden, is het (deels) volgen van een cao noodzakelijk, of zullen in elk geval ruimere arbeidsvoorwaarden moeten worden geboden. Hierbij ligt de cao voor musea voor de hand. Dit is noodzakelijk voor de langdurige kwaliteit van de output van de organisatie. Zo niet, zullen stafleden met regelmaat (blijven) vertrekken na een korte tijd, wat de continuïteit schaadt.
4. Samenwerking tussen de kleine organisaties in het Nijmeegse erfgoedveld is geen vanzelfsprekendheid. Sommige partijen weten elkaar te vinden, maar dat geldt niet voor allemaal. Gevolg is dat veel tijd gaat zitten in onduidelijkheden en het volle potentieel van het veld niet benut wordt. Daarbovenop zijn partijen soms tegelijkertijd bezig hetzelfde wiel uit te vinden in plaats van van elkaar te leren. Het Huis is hier onderdeel van en dit legt dus ook extra druk op de werkzaamheden van de staf. Tegelijkertijd is het Huis vanwege zijn expertise en goede relaties met het veld bij uitstek geschikt een centrale rol in te nemen.

Oplossingen

1. Een steviger basis: de grote afhankelijkheid van vrijwilligers kan alleen opgelost worden met een grotere staf, die de vrijwilligers kan aansturen en begeleiden en ze zich optimaal kan laten ontwikkelen. Naast de huidige staf is minimaal een medewerker marketing en communicatie en een fondsenwerver nodig om de ambities van Huis en gemeente in 2023 en verder waar te kunnen maken en de continuïteit en kwaliteit van de organisatie te waarborgen. het Huis kan met deze bredere bezetting de lessen van- en impulsen gegeven door de erfgoedaanjagers waarborgen.
2. Het is cruciaal dat het Huis niet langer leunt op projectsubsidies die de organisatie in een *rat race* duwen en de lange termijn ondergeschikt maken aan de cashflow van de korte termijn. Projectsubsidies die er bovendien niet altijd zijn voor de initiatieven die het Huis ontplooit, onder andere op aansporen van en in samenwerking met de gemeente. Een grotere, geïndexeerde, exploitatiesubsidie is hiervoor noodzakelijk.
Naast deze grotere exploitatiesubsidie is een diversificatie van inkomstenbronnen noodzakelijk. Hiervoor is in 2022 al een start gemaakt met de uitrol van een Vriendenprogramma en het binnenhalen van een eerste bedrijfssponsor. Deze initiatieven worden de komende periode verder uitgebouwd, maar zullen in eerste instantie nog beperkte inkomsten genereren. Tot slot zijn langer lopende projectsubsidies een belangrijk aandachtspunt. Subsidies voor langer lopende projecten die passen bij de netwerkrol die het Huis wil spelen en de maatschappelijke impact die het Huis wil hebben (zie ook hoofdstuk 6) zullen gaan bijdragen aan de financiële stabiliteit van het Huis en verminderen de afhankelijkheid van de gemeente.
3. Ruimere primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden zijn noodzakelijk om stafleden naar behoren te belonen en ze langdurig te binden aan de organisatie, waardoor kennis en ervaring langer behouden blijft. Het (deels) volgen van een cao biedt hierbij veel voordelen en draagt ook bij aan het voldoen aan de *Fair Practice Code* en de *Governance Code Cultuur*.
4. Met zijn activiteiten kan het Huis het erfgoedveld verder verbinden en aanjagen. Hierbij zal het Huis de discipline-overstijgende lessen en initiatieven van de erfgoedaanjagers meenemen om deze te borgen. Deze impuls brengt nieuwe doelgroepen in aanraking met het rijke Nijmeegse verleden. De netwerkrol biedt uitgebreide kansen voor samenwerkingen in het kleinere Nijmeegs erfgoedveld, zoals in het kader van het Nijmeegs Geschiedenisfestival, maar ook met maatschappelijke partners en andere cultuurmakers. Zo kan het Huis een kwaliteitsimpuls geven aan de producten en samenwerkingen van het hele Nijmeegse erfgoedveld. De vraag vanuit de partijen die 024 Geschiedenis organiseerden om ondergebracht te worden bij het Huis is in dit kader al op te vatten als een breed gedragen intentieverklaring.

Huidige sterke en zwakke kanten

Sterk:

- Alle vrijwilligers zijn trots op wat binnen Het Huis is gerealiseerd;
- Onder vrijwilligers is er grote betrokkenheid bij cultuurhistorie in zijn algemeenheid en bij de Mariënburghkapel in het bijzonder;
- Studenten weten het Huis te vinden als stageplaats of plek voor vrijwilligerswerk;
- Het Huis heeft veel ervaring opgedaan met het organiseren van tentoonstellingen en randprogrammering;
- Monumentaal markant gebouw;
- Toegankelijk gebouw (al kan het beter, denk aan een rolstoeltoilet);
- Goede bereikbaarheid en parkeergelegenheid;
- Veel expertise en toewijding op het gebied van publieksgeschiedenis (het delen van geschiedenis met een beoogd publiek door middel van tastbare producten);
- A-locatie binnen Nijmegen;
- Inmiddels gevestigde naam binnen het cultuurhistorische veld;
- Geen vaste collectie, dus organisatie is flexibel;
- Het Huis onderbenut de mogelijkheden tot profileren buiten het cultuurhistorische veld;
- Activiteiten van het Huis worden door de rest van het veld niet ervaren als bedreiging voor de eigen activiteiten en erfgoedorganisaties zien het Huis daarom als logische verbinder en intermediair.
- Als projectorganisatie is het Huis bij uitstek geschikt om door middel van samenwerkingen binnen erfgoedprojecten maatschappelijke impact te realiseren;
- De mogelijkheden tot samenwerking binnen Cultureel Mariënburg worden onderbenut.

Zwak:

- De kwaliteit van de programmering is wisselend;
- Het Huis trekt nog weinig nieuw publiek;
- Toegankelijkheid van het gebouw en vluchtwegen kan beter;
- De organisatie is kwetsbaar als gevolg van de afhankelijkheid van vrijwilligers;
- De kleine kern van staf zorgt ervoor dat opgedane ervaring maar weinig in de organisatie behouden blijft;
- Het gebouw heeft onderhoud nodig;
- Een zwakke financiële positie die een ongezonde druk legt op de organisatie;
- Facilitaire obstakels voor multifunctionaliteit (materiaal, opslag, capaciteit);

7. Organisatiedoelen

- **Exploitatie: we draaien in 2024 een volwassen exploitatie**

Als stichting zijn we niet meer vervlochten met de gemeente. Hier hoort wel extra exploitatiesubsidie bij vanuit provincie en/of gemeente, aangevuld door particuliere- en bedrijfssponsoring en kortlopende- en langlopende projectsubsidies.

- **Programma: nieuw (kwaliteits)aanbod en nieuwe doelgroepen bereiken**

In een schema ziet dit er als volgt uit. Bij aanbod kan gedacht worden aan podcasts en bij nieuwe doelgroepen aan jongeren. De kwaliteitsambitie betekent wel dat we maximaal 4 tentoonstellingen per jaar programmeren.

- **Stafleden: We behouden de directeur, programmamaker en vrijwilligerscoördinator, voegen medewerkers Fondsenwerving, Netwerk, Educatie en Marketing en Communicatie aan de staf toe, maken slim gebruik van stagiairs waar mogelijk en werken op projectbasis met zzp'ers.**

Dit betekent dat de directeur primair verantwoordelijk blijft voor strategie, financiën en externe contacten, terwijl de coördinator primair verantwoordelijk is voor de operationele zaken. De programmamaker is primair verantwoordelijk voor het vormgeven van de verschillende activiteiten van het Huis, met een belangrijke nadruk op het Nijmeegs Geschiedenisfestival in oktober. Om onze rol als ondersteuner van het erfgoedveld waar te maken vullen we de staf gefaseerd aan met een netwerkmedewerker en een educatie(netwerk)medewerker. Hiernaast zullen we ook enkele stagiaires aan de kernorganisatie toevoegen.

- **Vrijwilligers: Wederkerigheid.**

Dit betekent dat we een divers vrijwilligersbestand hebben. We zijn een springplank voor studenten, starters en mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. We hebben talentontwikkeling hoog in het vaandel dus we zorgen ervoor dat de relatie met de vrijwilligers wederkerig is.

- **Bezoekers: we verwelkomen in 2025 ruim 40.000 bezoekers**

Dit betekent een stijging van 100% ten opzichte van 2019. Bovendien willen we in 2025 ons publiek beter in beeld hebben. Ook in 2025 zijn we gratis toegankelijk.

- **Educatie: Vanaf 2024 coördineren we het aanbod van erfgoededucatie in Nijmegen.**

Erfgoededucatie is een versnipperd gebied in Nijmegen, met veel verschillende aanbieders van uiteenlopende kwaliteit. De beperkte tijd die middelbare scholen hebben voor lokaal erfgoed- en geschiedenisonderwijs gekoppeld aan dit overaanbod van uiteenlopende kwaliteit maakt erfgoededucatie kwetsbaar. Het Huis kan hierin een coördinerende rol gaan spelen.

- **Gebouw: we lobbyen voor herbestemming en restauratie van het gebouw en nemen het nonnenkoor in gebruik.**

8. Organisatiestructuur

In dit hoofdstuk:

- Het Huis blijft een Stichting met onbezoldigd bestuur en een grote vrijwilligerspoole.
- Van 2022 tot en met 2025 groeit het Huis in fte van 0,6 naar 4,7.

Randvoorwaarden en uitgangspunten

- Het Huis is een stichting met een onbezoldigd bestuur.
- De vrijwilligers zijn georganiseerd in werkgroepen.
- De stichting kent naast een bestuur een aantal beroepskrachten die bijdragen aan de continuïteit.
- Het bestuur van de stichting wordt benoemd op basis van een functie- en taakbeschrijving en profiel.
- Het bestuur stelt voor de dagelijkse leiding van de stichting een (eindverantwoordelijk) directeur aan. De verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen het bestuur en de directeur worden vastgelegd in een bestuur- en directiestatuut.
- De directeur is verantwoordelijk voor de verdere vormgeving en invulling van het functiehuis van de stichting, dat op hoofdlijnen hieronder is beschreven.

Basisorganisatiestructuur

Hieronder beschrijven wij hoe de organisatie op hoofdlijnen is vormgegeven en ingericht om de doelen stapsgewijs te kunnen realiseren.

functie	taken/verantwoordelijkheden	fte (voorlopige schatting, gebaseerd op 1fte = 40u)	toelichting
bestuur	<ul style="list-style-type: none">• Eindverantwoordelijk voor het (financiële) beleid van de stichting.• Houdt toezicht en adviseert.• Tevens werkgever	5 (termijn van 4 jaar, met maximaal 2 zittingstermijnen)	<ul style="list-style-type: none">• Idealiter goede balans tussen gender, leeftijd, ervaring en (etnische) achtergrond;• brede vertegenwoordiging van expertise en ervaring; Idealiter is één lid van het bestuur verbonden aan de Radboud Universiteit
directeur	<ul style="list-style-type: none">• Geeft leiding aan de organisatie.	0,8	<ul style="list-style-type: none">• Krijgt als speciale opdracht om

	<ul style="list-style-type: none"> • Beleidsvoorbereiding en – uitvoering naar inhoud, organisatie, personeel en middelen. • Legt over de uitvoering van zijn/haar taken verantwoording af aan het bestuur. • Fondsenwerving (subsidieaanvragen) voor activiteiten 		<p>externe gelden te vinden</p> <ul style="list-style-type: none"> • 'Gezicht naar buiten'
Vrijwilligerscoördinator	<ul style="list-style-type: none"> • Roosteren en aansturen van vrijwilligersteams (representatie) • De dagelijkse openstelling • Klein onderhoud • Automatisering en Administratie 	0,7	<ul style="list-style-type: none"> • 'Gezicht naar binnen'
Vrijwilligers	<ul style="list-style-type: none"> • Initiëren, organiseren en promoten de activiteiten van het Huis 		
Toevoegen vanaf 2023			
Programmamaker	<ul style="list-style-type: none"> • Organisatie van het Nijmeegs Geschiedenisfestival • Projectleiding van de tentoonstellingen en andere activiteiten • Fondsenwerving (subsidieaanvragen) voor activiteiten 	0,6	<ul style="list-style-type: none"> • Creatieve ontwikkelaar van nieuw, innovatief erfgoedprogramma
Hoofd marketing en communicatie	<ul style="list-style-type: none"> • Implementeren van communicatiestrategie • (sociale) Media • Website 	stage/vrijwilliger(s)	
Hoofd fondsenwerving	<ul style="list-style-type: none"> • het implementeren van Xapti • Het uitrollen van de vriendenclub en vaste sponsors • Verhuur • Ondersteunen fondsenwerving programmering 	stage/vrijwilliger(s)	
Vrijwilligers	<ul style="list-style-type: none"> • Zie boven 		
Toevoegen/uitbreiden vanaf 2024			

Algemeen			<ul style="list-style-type: none"> Het Huis gaat de Museumcao (deels) volgen, inclusief pensioenopbouw. Onderstaande fte-indicaties zijn nog op basis van een 40-urige werkweek (de museumcao hanteert een 36-urige)
Programmamaker	<ul style="list-style-type: none"> Zie boven 	uitgebreid naar 0,8	
Medewerker marketing & communicatie	<ul style="list-style-type: none"> Aansturen werkgroep Marketing & Communicatie Strategie Marketing & Communicatie Ondersteuning (kleine) erfgoedveld op het gebied van Marketing & Communicatie 	0,4	<ul style="list-style-type: none"> Marketing en Communicatiestrategie die zorgt voor een grotere impact van onze activiteiten Marketing en Communicatie als doel op zichzelf om verhalen te vertellen
Medewerker fondsenwerving/relatiebeheer	<ul style="list-style-type: none"> (door)Ontwikkeling programma Huisvrienden (door)Ontwikkeling zakelijke sponsoring Ondersteuning subsidieaanvragen HvdNG Ondersteuning (kleine) erfgoedveld op het gebied van Marketing & Communicatie 	0,4	<ul style="list-style-type: none"> Vlottrekken Zakelijke sponsoring Vlottrekken Particuliere sponsoring Ondersteuning subsidieaanvragen projecten
Netwerkmedewerker	<ul style="list-style-type: none"> Organisatie netwerkevenementen Ontwikkeling en programmeren trainingen, cursussen en workshops voor het erfgoedveld 	0,6	<ul style="list-style-type: none"> Verbinder middenin het erfgoedveld Weet wat de knelpunten en thema's in het erfgoedveld zijn en speelt daarop in met ondersteuning in allerlei vormen (cursussen, adviesgesprekken)
Verschillende stageplaatsen			
Vrijwilligers	<ul style="list-style-type: none"> Zie boven 		
Toevoegen/uitbreiden vanaf 2025			

Medewerker educatie(netwerk)	<ul style="list-style-type: none"> • Heeft contacten met aanbieders erfgoededucatie in Nijmegen en scholen • Speelt een coördinerende rol in het erfgoedaanbod in Nijmegen 	0,6	
Medewerker Marketing & Communicatie	<ul style="list-style-type: none"> • Zie boven 	uitgebreid naar 0,6	
Netwerkmedewerker	<ul style="list-style-type: none"> • Zie boven 	uitgebreid naar 0,8	
Verschillende stageplaatsen			
Vrijwilligers	<ul style="list-style-type: none"> • Zie boven 		

Vrijwilligers

Het Huis kan de exploitatie van de kapel niet organiseren zonder een grote groep vrijwilligers. Het vrijwilligersteam is een brede vertegenwoordiging van de Nijmeegse samenleving. We streven een divers en inclusief team na. We zijn als organisatie heel dankbaar voor hun bijzondere inzet en zien hun verbintenis aan het Huis als een wederkerige relatie. We betrekken vrijwilligers bij de koers, geven hun verantwoordelijkheid en hebben oog voor hun ontwikkeling, maar verwachten ook commitment. De ontwikkeling bieden we in de vorm van het delen van kennis en kunde, maar ook in het waar mogelijk het aanbieden van trainingen over bijvoorbeeld gastvrijheid, communicatie, vormgeving en beleid.

Ons vrijwilligersbeleid leggen we vast in een vrijwilligershandboek. Hierin is aandacht voor protocollen en procedures en staan belangrijke contactpersonen als een vertrouwenspersoon en een aanspreekpunt voor vragen. Dit handboek wordt jaarlijks geüpdatet. Ook zal er aandacht zijn voor het meenemen van vrijwilligers in nieuwe ontwikkelingen en voor de professionalisering van de organisatiestructuur.

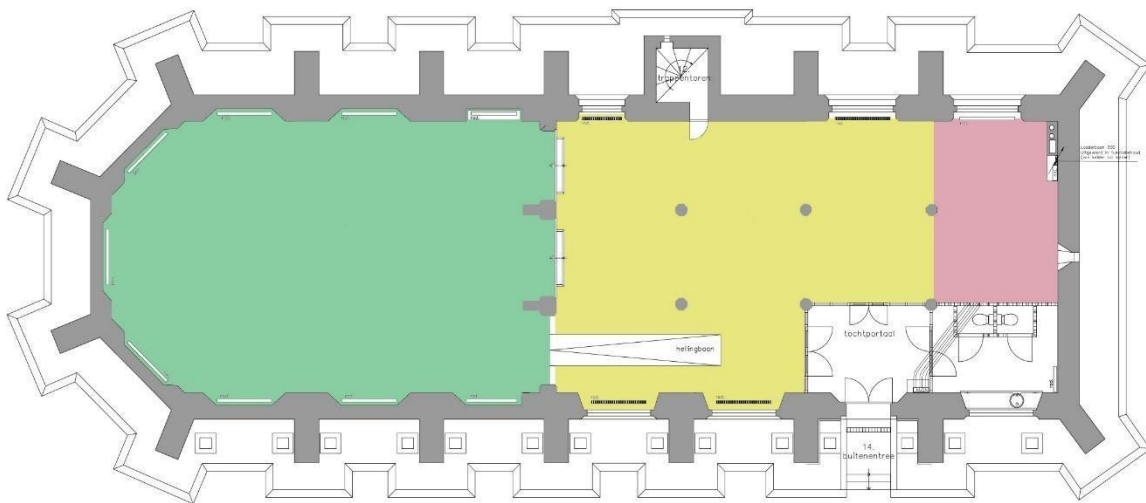
9. Faciliteiten

In dit hoofdstuk:

- Binnen de huidige facilitaire kaders zetten we ons in om de uitstraling van de Mariënburgkapel te verbeteren.

Zoals in hoofdstuk 4 al te lezen was, is de Mariënburgkapel zowel een kracht als een zwakte van de organisatie. Het gebouw spreekt tot de verbeelding voor zowel vrijwilligers als bezoekers, maar brengt ook de nodige uitdagingen met zich mee.

Plattegrond begane grond Mariënburgkapel

- Groen is het *koor*
- Geel is de *onderkapel*
- Rood is het *niet-openbare deel*

Huidig interieur/aankleding

De uitstraling van Het Huis wordt thans nog als onvoldoende uitnodigend/gastvrij ervaren. Dat geldt onder meer voor het gesloten exterieur, de verstopte entree en de foyer. Om de functies die wij in de komende jaren willen vervullen goed te kunnen faciliteren zijn een aantal ingrepen nodig.

Het *niet-openbare deel* maken we in 2023 vrij van de werkruimte die de staf daar heeft. Deze verhuist naar een apart kantoor om ruimte, flexibiliteit en eenduidigheid in uitstraling te creëren. In de onderkapel willen we tegenover de ingang een uitnodigende balie aanbrenge met daarachter twee barkrukken (met leuning). Via naambordjes en bewegwijzering door de gehele kapel krijgt de publieksfunctie een professioneler karakter. In de onderkapel zal bovendien ruimte zijn voor de twee vaste exposities over de kapel en de Canon van Nijmegen. De benodigde panelen zullen worden aangevuld met een touchscreen, filmscherm, een vitrine of andere attributen. Deze objecten

moeten makkelijk aan de kant geschoven/gereden kunnen worden (flexibele inrichting), of al aan de kant staan. Op deze manier is het mogelijk om zonder tijdrovende ombouw de onderkapel te gebruiken voor lezingen of voor commerciële activiteiten. Tot slot bevindt zich in de onderkapel de winkel.

In het *koor* is de flexibiliteit van de panelen en andere tentoonstellingsobjecten minder relevant, omdat deze ruimte primair gebruikt wordt voor tentoonstellingen.

Restauratie

Het eerder aangehaalde onderzoek van BOEi (hoofdstuk 4) focust zich op de benodigde ruimtelijke aanpassingen en de financiële haalbaarheid. De gemeente heeft als eigenaar van het gebouw aan BOEi twee belangrijke uitgangspunten meegegeven:

1. Doel is de kapel te behouden voor het publiek en passend te herbestemmen;
2. Uit de exploitatie van de kapel dienen marktconforme huurinkomsten te worden gegenereerd.

BOEi benoemt in de rapportage een aantal aandachtspunten:

- De kapel heeft een gesloten karakter. De toegang ligt verscholen in de noordgevel.
- Voor een veilig gebruik van de kapel dient een tweede toegang te worden gemaakt, zodat het gebouw een tweede vluchtweg heeft.
- Het binnenklimaat vraagt verbetering.
- Er is een mogelijkheid voor het toevoegen van een bruikbare verdieping op het nonnenkoor.

10. Risicomanagement

<i>gebeurtenis</i>	<i>effect</i>	<i>beheermaatregel(en)</i>
Algemeen: doelstellingen bedrijfsplan worden niet gehaald	Verlies draagvlak en bestaansrecht Het Huis van de Nijmeegse Geschiedenis	Herijking relatie gemeente, interne herstructurering, meer betrokkenheid en verantwoordelijkheid binnen samenwerkingspartners en gemeenschap van Nijmegen organiseren
Consolideren huidige situatie	Onvoldoende aanwas van (nieuwe) bezoekers, geen verbetering in kwaliteit	Investeren in de relatie met samenwerkingspartners en de gemeenschap, van meer intern naar meer extern gericht, interne herstructurering
Herstructurering van en innovatie binnen (eigen) organisatie komt niet van de grond	Doelstellingen bedrijfsplan worden niet of slechts gedeeltelijk gerealiseerd	Organisatie herinrichten op basis van doelstellingen en activiteiten businessplan: welke structuur past het beste bij wat we willen bereiken, personeel volgt structuur
Aandeel eigen inkomsten in totaal exploitatie blijft gelijk of neemt af	Grotere afhankelijkheid van subsidie, kwetsbaarheid exploitatie neemt toe, stichting teert in op (eigen) reserves	Beter evenwicht creëren tussen eigen inkomsten en exploitatiesubsidie, financiële rendement van de activiteiten vergroten, opbouwen van risicoreserve
Ontbreken van middelen om te investeren in het gebouw	Faciliteiten en inrichting sluiten steeds minder goed bij eisen van deze tijd en wensen nieuw publiek	Lobby voortzetten ten behoeve van eenmalig investeren in revitalisatie/herinrichting Mariënburghkapel
Samenwerking Cultureel Mariënburgh komt niet van de grond	De (culturele) toekomst van de Mariënburghkapel blijft onzeker	De lobby richting gemeente voeren ten behoeve van gewenste duidelijkheid.

Bijlage 1 Gemeentelijke beleidskaders

Verleden verbeeld. Kader en uitvoeringsprogramma 2019-2022

De gemeente heeft de ambitie erfgoed drieledig in te zetten:

1. Ruimtelijk: een kwalitatief goede leefomgeving.
2. Economisch: het vergroten van de aantrekkingskracht van de stad voor (nieuwe) inwoners, bedrijven en bezoekers om de economische veerkracht van de stad te versterken.
3. Sociaal: de versterking van de binding van inwoners met de stad, door verdieping van de 'Nijmeegse identiteit'.

De gemeente neemt in genoemde periode de verhaallijn *Verhalen van aanvallen, verdedigen, oorlog&vrede* als uitgangspunt voor beleid. Binnen deze verhaallijn valt een aantal bijzondere gebeurtenissen die belangrijk zijn geweest voor de Nijmeegse geschiedenis en die extra aandacht krijgen, namelijk:

- 75 jaar vrijheid;
- Nijmegen als stad van de Romeinse Limes;
- 750 jaar Stevenskerk;

Er is jaarlijks €100.000 beschikbaar voor het uitvoeringsplan. Flexibel zijn de budgetten 'Particuliere initiatieven' (jaarlijks €12.000) en 'Pareltjes en onverwachte ontdekkingen' (jaarlijks €25.000). Dit budget is gereserveerd voor verschillende doeleinden passend binnen educatie, publieksbereik en presenteren van monumenten.

Uitvoeringsagenda citymarketing 2030

Met inzet van een kwartiermaker zijn ambitie, doelstellingen, doelgroepen en activiteiten samen met de stad in 2020 uitgewerkt. De uitkomst hiervan is vastgelegd in het rapport 'Nijmegen Van bescheiden naar onderscheidend' d.d. 09-03-2020. Die uitwerking is vertaald naar de Uitvoeringsagenda Citymarketing 2030.

Kernwaarden

De geformuleerde twee kernwaarden dienen als toetsingskader voor de activiteiten van citymarketing.

Oudste & Bruisende Stad

- Nijmegen biedt een hoogwaardig leef-, werk- en woonklimaat.
- Haar aantrekkelijke ligging aan de Waal en ten opzichte van tal van natuurgebieden, haar bourgondische karakter en prettige omgang tussen de inwoners en nieuwkomers.
- Onder de paraplu van een rijke historie, een fantastisch cultureel aanbod en omgeven door prachtige natuurgebieden.
- Hier is het goede leven: fijn wonen, uitdagend werken en prettig ontspannen.

Health & High Tech

- Met haar significante positie in de Health & High Tech sector behoort Nijmegen tot de (inter)nationale top als het gaat om het verbeteren van de kwaliteit van leven, de gezondheidszorg en het ontwikkelen van hoogwaardige technologie voor diverse maatschappelijke toepassingen.
- Daarbij excelleert Nijmegen in de disciplines Drug discovery & Development, Digital health, Neuroscience/healthy brain, Chip integration en RF technology.
- Een grote variatie aan internationaal succesvolle bedrijven en instellingen onderbouwt het vorige punt.
- Nijmegen: een stad die zich profileert als globale topspeler bij het oplossen van maatschappelijke issues en vraagstukken. Dat is wat ook young talent aantrekt.

Financiering

De gemeente gaat uit van het bestaande jaarlijkse budget voor citymarketing van 230.000 euro. Dit budget van 230.000 euro moet verdeeld worden over de twee speerpunten. Dat geldt ook voor de 1fte Adviseur Citymarketing. Verder is vanuit de Economische Visie 30.000 euro beschikbaar voor Economische Marketing.

Rapport Blueyard: De staat van cultuur in Nijmegen (mei 2019)

Het Blueyard (onafhankelijke externe partij) rapport doet primair observaties en aanbevelingen die betrekking hebben op de hele gemeente. Ook zegt de onderzoeker na een bezoek aan het Huis een aantal dingen over ons. Blueyard ziet als de grootste kansen:

- het gestructureerd vertellen van het grotere verhaal van Nijmegen (onder andere voor het onderwijs);
- de verbinding met het verhaal van Nederland. En daarmee ook voor de positionering van de stad binnen Nederland: wat was de rol van Nijmegen binnen die geschiedenis?

Blueyard zegt het opvallend te vinden dat niemand binnen het erfgoedveld het project van het Huis van de Geschiedenis als echt geslaagd betiteld. Er is waardering voor sommige losse projecten en voor de inzet van de mensen (vrijwilligers) van het Huis van de Geschiedenis, maar het Huis heeft voor de gesprekspartners van Blueyard niet de impact gehad: "De projecten missen slagkracht en daardoor de beoogde impact. Ze blijven doorgaans kleinschalig en ze missen de benodigde kwaliteit in hun uitvoering. Dit komt niet omdat de mensen onkundig zouden zijn, maar zij hebben niet de middelen om het echt goed aan te (laten) pakken."

Erfgoedstrategie gemeente Nijmegen (september 2020)

De strategie is op (drie) hoofdlijnen vastgesteld door de gemeenteraad. De analyse van het Nijmeegse erfgoed-ecosysteem leidt tot een aantal algemene behoeften in beeld, waarin de erfgoedstrategie moet voorzien:

- Meer investeren in behoud, professionaliteit en kwaliteit;
- Meer zorg voor verbinding, richting, synergie en samenhang;

- Meer inzet op erfgoed als inspiratie voor vernieuwing en krachtige profilering;
- Een heldere rol- en taakverdeling.

Op basis van de analyse van het Nijmeegse erfgoed-ecosysteem krijgt de Nijmeegse erfgoedstrategie vorm in drie opgaven, waarbinnen verschillende maatregelen worden benoemd en begroot:

4. Betere instandhouding en bescherming;
5. Krachtiger publieksbereik door professionalisering, regie en samenwerking;
6. Inzet op profilering als oudste stad.

Opgave 1

Binnen opgave 1 is de meest relevante maatregel de aanstelling van een adviseur monumenten op objectniveau, die ook adviseert op het gebied van verduurzaming (investering: € 75.000 per jaar).

Opgave 2

In het kader van opgave 2 is het van belang dat bewoners en bezoekers zich op een logische locatie een samenhangend beeld van 'het verhaal van de stad' kunnen vormen. Kijkend naar de accenten die nu in de stad het meest overtuigend zichtbaar en publiekstoegankelijk worden gemaakt komen vier accenten naar voren:

- Drie historische lagen (Romeinen, middeleeuwen, WOII);
- Een landschappelijke laag (de strategische ligging aan de rivier).

Binnen deze opgave springen de volgende maatregelen het meest in het oog:

- het aanstellen van een erfgoedaanjager voor een periode van 3 jaar (investering: 2020: € 75.000, 2021-2023: jaarlijks € 150.000. Inhuur incl. pr, aanjaagbudget programmering). De aanjager moet energie en richting geven aan bestaande en nieuwe activiteiten en ontwikkelingen. De aanjager smeedt samenwerkingen, brengt programmering op gang, verbindt initiatieven en sectoren.
- de gemeente laat de uitvoering van publieksactiviteiten (zoals 024 Geschiedenis) over aan het erfgoedveld en zet de vrijgekomen formatie in om Limes-programmering aan te jagen.

Hoewel de strategie primair gericht is op de hele gemeente Nijmegen, worden binnen deze opgave ook enkele dingen gezegd over het Huis:

“Door een zwakke exploitatiepositie is het op dit moment voor het Huis onmogelijk om voldoende kwaliteit in programmering te bieden. De huidige constructie wordt alom betiteld als een sterfhuisconstructie.

Om die reden zegt de strategie dat het in het licht van 'kiezen voor kwaliteit' zaak is om als gemeente over het Huis een fundamenteel besluit te nemen. De strategie noemt twee opties:

3. De gemeente investeert in het gebouw (verbetering faciliteiten, restauratie interieur, investeringsbedrag onbekend), in de organisatie (beëindiging huidige detachering, een opdracht aan het bestuur die verantwoording aflegt aan de gemeente als subsidiënt, aanstelling door de stichting van een professionele coördinator) en in de programmering. Totaal structurele subsidie: minimaal ca. € 150.000 per jaar.
4. In een alternatief scenario programmeert het Huis op allerlei plekken in de stad en biedt bijvoorbeeld het Regionaal Archief (samen met de bibliotheek) aan een aantal publieksgerichte taken van het Huis podium. De kapel zou in dat geval (na noodzakelijke restauratie en aanpassingen en tegen betaling van een overeengekomen huurprijs) dienst kunnen doen als huisvesting van een andere partij.

Als maatregel stelt de strategie voor dat de gemeente substantieel investeert in de doorontwikkeling van het Huis door het beschikbaar stellen van een exploitatiesubsidie en een investering voor restauratie van de kapel. De investering voor de doorontwikkeling van het Huis op de huidige locatie is jaarlijks minimaal € 150.000 structureel excl. een restauratie-investering in de Mariënburghkapel. Doet de gemeente dit niet, wordt er besloten tot beëindiging van het Huis van de Nijmeegse Geschiedenis in de Mariënburghkapel.

Opgave 3

Als derde opgave van de erfgoedstrategie wordt ingezet op een krachtiger profilering van Nijmegen als oudste stad, door de komende tijd gericht aan te haken bij de aanwijzing van de Limes tot Unesco Werelderfgoed in 2021.

Als maatregel wordt genoemd de Limes in een masterplan op een duurzame, onderscheidende en vernieuwende manier (o.a. binnen het Valkhofkwartier) te verbeelden en publiekstoegankelijk te maken. In dit plan, waarmee aan de Unesco-voorwaarde van draagvlakontwikkeling tegemoet wordt gekomen, worden ook de kansen om te komen tot een Limes Kenniscentrum verkend. (Investering: € 125.000 jaarlijks in 2021, 2022, 2023 en 2024).

Bijlage 2 Organisatiewaarden Huis van de Nijmeegse Geschiedenis

Het Huis van de Nijmeegse Geschiedenis is een maatschappelijke organisatie en culturele instelling die het erfgoed van de stad en haar omgeving voor een breed publiek tot leven brengt en de koppeling tussen heden en verleden legt. Dit gebeurt door middel van exposities en lezingen in de Mariënburgkapel, maar ook in de vorm van (educatieve) activiteiten in de stad en het Rijk van Nijmegen. Het Huis is een plaats voor ontmoeten, informeren, beleven leren, samenwerken, co-creëren etc.

Uitgangspunt bij de missie van het Huis zijn onderstaande organisatiewaarden:

- **Laagdrempelig:** Het Huis streeft ernaar benaderbaar, inclusief en (fysiek) toegankelijk te zijn voor iedereen.
Iedereen is welkom om naar een activiteit van het Huis te komen, vrijwilliger bij het Huis te worden of een idee aan te dragen voor een activiteit. De verhalen die in het Huis worden verteld zijn daarom veelzijdig, met als enige eisen dat ze te maken hebben met het erfgoed van het Rijk van Nijmegen en passen binnen deze organisatiewaarden. Laagdrempeligheid betekent niet dat de organisatie de deuren open zet en achterover leunt. De organisatie is zich ervan bewust dat ze ook actief op zoek moet naar Nijmeegse verhalen en naar Nijmegenaren die niet vanzelf hun weg naar het Huis vinden.
- **Nieuwsgierig:** Het Huis is nieuwsgierig naar het Nijmeegse erfgoedveld.
Iedereen die nieuwsgierig is naar het erfgoed van het Rijk van Nijmegen vindt bij het Huis een startpunt. Die nieuwsgierigheid hebben wij zelf ook: in het rijke Nijmeegse erfgoedveld zit veel expertise over de Nijmeegse geschiedenis. Het Huis geeft het publiek een inleiding en verwijst ze door naar instellingen waar de verdieping te vinden is.
Geen enkele instelling overziet alle kennis over Nijmeegs erfgoed volledig, ook het Huis niet. Het Huis is daarom altijd nieuwsgierig naar nieuwe kennis en verhalen over het Nijmeegse erfgoed, die vervolgens in samenwerking gedeeld kunnen worden met de rest van de stad. Deze nieuwsgierigheid brengen we natuurlijk in onze educatieprogramma's over op nieuwe generaties Nijmegenaren.
- **Divers:** Het Huis streeft ernaar voor en van alle Nijmegenaren te zijn.
In de activiteiten van het Huis krijgt diversiteit ook al vorm in de waarden van laagdrempeligheid en betrokkenheid. Daarnaast streeft het Huis naar diversiteit in de staf en vrijwilligers. Nijmegen heeft circa 180.000 inwoners, met evenveel achtergronden. De staf en vrijwilligers van het Huis zullen nooit een perfecte kopie van deze diversiteit worden, maar Het Huis tracht wel een afspiegeling te zijn van de stad.

- **Ontplooiend:** Het Huis is een plek waar mensen zich kunnen ontplooiën. Centraal in de organisatie van het Huis staat een gemeenschap van betrokken vrijwilligers. Voor jonge en oudere vrijwilligers is het Huis een plek van samenkomst en ontmoeting en een plek om verhalen over het erfgoed van de stad met elkaar en met bezoekers te delen. Daarnaast is het Huis een plek van talentontwikkeling: hier kan je als vrijwilliger, stagiair, student, starter of reïntegrant (opnieuw) werkervaring op doen. Uiteraard horen hier ook de educatieprogramma's bij die het Huis aanbiedt: die zorgen voor ontplooiing van de jongsten.
- **Betrokken:** Het Huis is een actieve en betrokken partner in het Nijmeegse erfgoedveld. Erfgoed is datgene waaraan we in het heden waarde hechten. Activiteiten van het Huis zijn dus geworteld in de actualiteit en engagerend. Hierbij zoekt het Huis waar mogelijk de samenwerking met partners in de stad. Op deze manier draagt het Huis bij aan de vorming van de Nijmeegse identiteiten.
- **Verbindend:** Het Huis verbindt het erfgoedveld in- en met Nijmegen. Nijmegen kent een rijk en divers erfgoedveld in de breedste zin van het woord: van grote en kleine musea en stichtingen, maar ook individuen die zelf misschien helemaal niet weten dat ze met erfgoed bezig zijn. Het Huis brengt al deze partijen met elkaar in contact, verwijst ze naar elkaar door en initieert en faciliteert samenwerkingen binnen en buiten dit netwerk. Dus ook met ondernemers, maatschappelijke instellingen en andere partners in de stad. Op deze manier versterkt het Huis het hele erfgoedveld in Nijmegen.

Bijlage 3 Doelgroepenonderzoek

Social-mediabereik

Doelgroep

Huidige doelgroep

Potentiële doelgroep

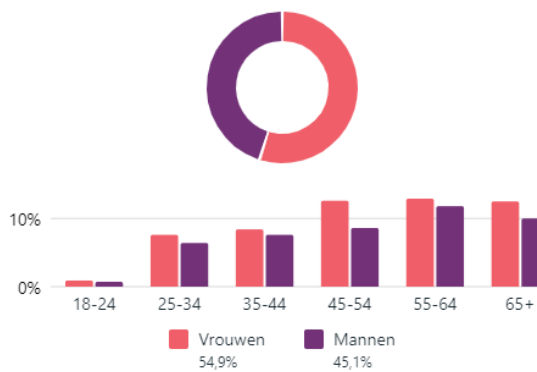
Volgers Facebook-pagina ⓘ

1.690

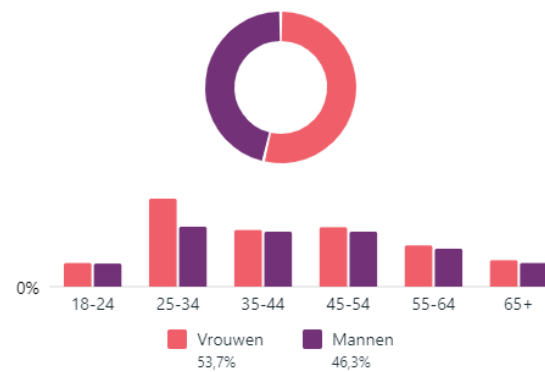
Instagram-volgers ⓘ

1.218

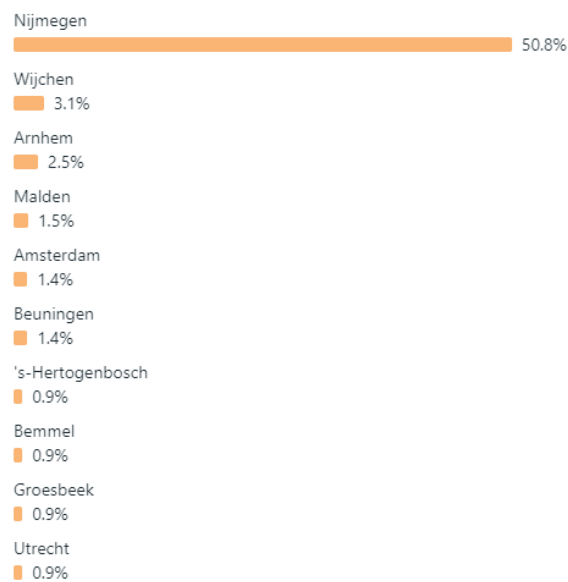
Leeftijd en geslacht ⓘ

Leeftijd en geslacht ⓘ

Populairste plaatsen

Populairste plaatsen

d.d. 3 mei 2023

Resultaten bezoekersonderzoek najaar 2022:

